SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARA
Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principal Cities of the United States
MAIN OFFICE
840 W. 33rd St., Chicago, Ill.
Yards 4789

METAI XXIX — PENKTADIENIS, RUGSĖJO-SEPTEMBER 3 D., 1943 M. — No. 36

Gruožai

Rašo V. G.

KUNIGAS — BOLŠEVIKŲ PATAIKŪNAS.

APIE BALUČIO PAREIŠKIMĄ.

DANŲ SUKILIMAS

Ties Vorskla upe, kuri bėga iš Uralų pusės į Dnieprą, eina begalo smakūs mūšiai tarp vokiečių ir rusų už kontrolę turtingosios Ukrainos. Jei rusams pasisektų čia prasilaužti, tai nazių frontas pietuose būtų suardytas, o karas greičiausiai nulemtas.

Šiuos mūšius aš ypatingai suminiu del to, kad prie tos pat Vorskla upės, 1399 metais Vytautas Didysis kariavo su totorių imperija ir prakišo. Totoriai buvo taip skaitlingi, kad apsupo Vytauto kariuomenę iš visų pusių ir mažai kam sekėsi išsprūkti.

Taigi, kaip matome, istorija eina senais, numintais takais.

—•—

Lenkų dvasiškių tarpe atsirado vienas — kun. Orlemanski, iš Springfield, Mass., kuris rašydamas bolševikų spaudoj, štai kaip atsiliepė apie Sovietų Rusiją: "Komunistų revoliucija atnešė neįkainuojamas progas Rusijos žmonėms, kaip tai išlaisvinimą masių ir apšvietimą jų..."

Kun. Orlemanski regi stebūklus ten, kur jų visai nėra. Apie liaudies "išlaisvinimą" diktatorių šalyse gali kalbėti tik tas, kuris nieko kita nėra skaitęs, išskyrus komunistiškas brošiūrėles. Bet kai kam ir tų neskaičius apsisuka protas.

—•—

Kita keistenybė šiame kontinente yra autorius žinomos knygos "Berlin Diary" — Shirer. Jis moka mikliai vartoti plunksną pasakaičių rašymui ir suminėjimui to, kas šiandiena atsitinka. Tačiau, istorija jam atrodo, kaip tie išversti kailiniai, pamušalu į lauką. Viename savo straipsnių, jis tikrina būk Baltijos kraštai esanti "Rusijos carų žemė".

Pagal Shirer, išeina, kad rusų carai išpirko visas žemes Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, tapdami didžiausiais dvarininkais. Tuom tarpu tos žemės priklausė ne kam kitam tik vietos žmonėms.

— • —

Anglų ministeris karo informacijoms, būdamas Quebeke, polemizuodamas su kaikuriais amerikiečių laikraštininkas, tarp kitko pareiškė, jog Sovietų Rusija nuo pat komunistinio perversmo nesulaužė nei vieno savo pažado.

Kiek pažadų ji jau yra sulaužiusi ,tai neužtektų jaučio skuros, kad juos suminėti! Sovietai yra pasirašę po tuo pačiu Atlanto Čarteriu, bet ar jie yra pasirengę vykinti to čarterio principus?

— • —

Viename savo laiškų prisiųstų iš Londono, p. B. K. Balutis priminė, jog Amerikos Lietuvių Taryba turėtų būti "apsoliučiai viršpartinė". Kaikurie laikraščiai šoko kritikuoti šį išsireiškimą. Vieni įžiūrėjo jame "dievobaimingumą", kiti neigimą partijų, treti perdidelį užsimojimą.

Vienok praktiškom akim žiurint, įvairios mūsų grupės ir srovės turės prisilaikyti "viršpartinio" nusistatymo dalyvaudamos Amerikos L. Tarybos darbuose. Tas jau buvo praktikuojama ir iki šiam laikui. Nevertėtų keisti to nusistatymo ir ateityje.

Alijantai Jau Veržias Europon

Pittsburgho Konferencija Praejo Labai Pasekmingai

DALUVAUJA MINISTERIS P. ŽADEIKIS; KONSULAI BUDRYS IR DAUŽVARDIS

Pasakė Kalbas du Senatoriai ir Kiti Žymūs Diplomatai

Amerikos Lietuvių Konferencija prasidėjo kaip buvo numatyta — rugsėjo 2 diena 1943 m. 10 val. ryte. Ją atidarė Konferencijai Rengti komiteto pirm. Povilas Dargis. Vadovaujant p-lei Onai Skeveriutei sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai.

Konferencijoje dalyvauja apie 400 delegatų, jų tarpe Lietuvos ministeris Washingtone P. Žadeikis, konsulai J. Budrys ir P. Daužvardis.

Atstovų eilėse randasi visi abiejų susivienijimų aukšti pareigūnai, laikraščių leidėjai bei redaktoriai, keletas teisėjų, daktarų, advokatų ir visuomenės darbuotojų, jų tarpe daug ir gražiosios lyties.

Konferencijai vadovauja Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas L. Šimutis; vice-pirm. S. Gegužis ir adv. K. Gugis.

Mandatų patikrinimo komisijon paskirti: Kamarauskas, Samienė, Bulevičius, P. Miller'is, Bakanas, K. Mereškevičius.

Nominacijų Komisijon paskirti: Birštonas, Stilsonas ir Kneižys.

Aukų Tvarkymui Komisijon paskirti: p. Sriubienė, P. Pivarūnas ir Matuliauskas.

Pirmininkas L. Šimutis konferenciją supažindino su Pennsylvanijos senatorium James Davis, kuris yra buvęs darbosekretorium, o dabar yra senato užsienio reikalų komiteto narys. Senatorius Davis yra lietuvių geras draugas ir aukštai vertina lietuvių pastangas karui laimėti ir ragina stipriai laikytis prie savo tikslų ir nesvyruojančiai kovoti už išlaisvinimą Lietuvos.

Dalaware senatorius James Tunnell, kuris atstovauja užsienio departamentą, pasakė labai įspūdingą kalbą, kurioje jis sukėlė didelių vilčių lietuviams kovoje del jų nepriklausomybės. Jis sako: Dalaware valstija buvo ir yra maža, kaip ir Lietuva, bet ji kovojo dėl Amerikos nepriklausomybės ir laimėjo.

Pittsburgho majoras sveikino suvažiavusius lietuvius ir palinkėjo geriausio pasisekimo ir ta proga pasinaudoti miesto laisvėmis ir visais esamais patogumais.

Kalbėjo ir visa eilė kitų žymių politikų, diplomatų ir visuomenės darbuotojų.

Konferencijos dalyvių upas labai aukštas ir matosi didelio pasišventimo veiksmai. Visų yra vienas nusistatymas: dirbti už alijantų karo laimėjimą ir už atsteigimą laisvos ir nepriklausomos Lietuvos.

Pirmą dieną konferencijon prisiųsta virš dviejų tūkstančių dolerių aukų.

Konferencija pasiuntė sveikinimus Suvienytų Valstijų prezidentui Franklin D. Rooseveltui ir Valstijos Sekretoriui Cordell Hull.

Konferencijoje yra numatyta pravesti visa eilė svarbių rezoliucijų ir tarimų, apie kuriuos pakalbėsime sekančioje "Sandaros" laidoje.

Mažiausias Kudikis Stiprėja ir Auga

London. — Neseniai čia gimė, manoma mažiausias kidikis — mergaitė, Jennifer Shales. Vos gimus ji svėrė tik du svaru ir dvi uncijas.

Mergaitė tik 12 colių ilgio; galvikė kaip pusė vyriško kumščio, lengvai lenda į arbatinį puoduką. Jos motinos šliubinis žiedas jai liuosai užlenda ant rankutės, kaipo braslietas.

Didžiumą laiko ji miega ir slaugės ją prižadiną, kasydamo jai kakliuką, kuomet buna laikas valgidinti. Jai įduoda vieną aštuontadalį uncijos pieno kas valandą. Apie tiek duodama kiskysčių, vandens ir "brandės". Sakoma, ji paauganti apie po vieną unciją į dieną ir tikimąsi, kad ji gyvens.

Liepos 18 d. 1431 metais lietuviai sumušė lenkus prie Slucko.

Naziai naudoja dideles kanuoles prieš alijantų bomberius, kurie be perstojo griauna vokiečių miestus.

U. S. Privates Round Up Some 'Supermen'

These German prisoners include parachute troopers, vaunted supermen of many campaigns. They were rounded up by a few ordinary soldiers in the invasion of Sicily. It appeared that the total number of such prisoners taken by the Allies would run into several thousands.

Japonai Irgi Nerimauja

Areštavo dvi Mussolinio Meilužes

Bern, Šveicarija. — Žinios iš čia praneša, kad Clara ir Maria Petacci, seserys ir Benito Mussolinio meilužės tapo areštuotos Meina mieste, prie Maggiore ežero.

Areštas padarytas koro komendanto įsakymu kaltinant jas gavusias dideles sumas pinigų ir svarbius valstybinius dokumentus.

Jųjų tėvas, Dr. Francesco Petacci, o taipgi ir visa jų šeima tapo areštuoti ir patalpinti Novarą kalėjime.

Dr. Petacci turėjęs neribotų privelgijų Romoje, del to, kad jo dukterys — Clara ir Maria turėjusios glaudžius santykius su Mussoliniu.

Il Duče įsimylėjo į Clarą iš pirmo pamatymo ir pastaroji tuojau pasiėmė perskiras nuo oro laivyno karininko. Ji yra tarp 25 ir 30 metų amžiaus ir gražios išvaizdos mergina. Mussolinis jai pastatė karališką Vilą netoli Romos ir rezervavo specialį apartmentą del jos jojo vadinamame Venecijos palociuje (Palazzo Venezia).

Maria yra jaunesnė už Clarą. Kuomet Mussolinis su ja pasipažino, jis padarė "movies" žvaigždę, nors pastaroji ir neturėjo pasisekimo toje srityje. Besinaudodama Mussolinio visomis malonėmis, ji ištekėjo už Marquis Bojana, su kuriuom, bent iš vardo, gyveno ir jos areštavimo laiku.

Fantastinės legendos yra sukūrtos apie Petacci seserų karališką gyvenimą. Bet italų masės jų labai neapkentė.

Naziai, matydami, kad savo geležiniu kumščiu negali suvaldyti norvegų, suminkštino savo valdymo metodus.

160 Orlaivių Puolė Marcus Salą

Kaip žinome, kelios dienos atgal amerikiečiai smarkiai bombardavo Marcus salą, kuri yra netoli nuo pačios Japonijos. Tame žygije dalyvavo 160 didžiųjų amerikiečių bomberių ir papadarė milžiniškus nuostolius.

Tas amerikiečių žygis labai nugasdino japonus. Jie patys tvirtina, kad jeigu amerikiečiai užims tą salą, kuri randasi tik 1,200 nuo pačios Japonijos, amerikiečių bomberiai galės ją lengvai sunaikinti. Dabar klausimas kaip ją apginti. Japonų laivynas negali pastoti kelio Amerikos laivynui. Amerika kontroliuoja ir orą. Aną dieną japonų orlaiviai norėjo pastoti kelią Amerikos bomberiams ir pakilo į orą net 60 "fithterių". 36 tapo nušauti, o kiti pabėgo. Amerikiečių nuostoliai buvo visai maži.

70,000 Liko Be Namų Nuremburgo Mieste

Vėliausioji ataka ant Nuremburgo miesto, kuroje dalyvavo apie 1,000 anglų ir amerikiečių bomberių, buvo tiek efektinga, kad pusė to miesto pasiliko tik griuvėsiai. Daug žmonių tapo užmušta ir sužeista ir apie 70,000 gyventojų liko be pastogės.

Dabar vokiečiai skubiai pradėjo kraustyti žmones ir iš Miunicho, Hanover, Ludwigshaven ir kitų miestų. Gyventojų tarpe reiškiasi kasdiena vis didesnė ir didesnė panika. Baimė juos ima — kas bus, kuomet oras atvės.

Amerikos jūrų ir oro laivynas bombardavo japonų Marcus salą, kuri randasi tik 1,200 mylių nuo Japonijos.

Anglai-Kanadiečiai Išlaipinti Italijoje

LAUKIAMA IR AMERIKIEČIŲ AKCIJOS; INVAZIJAI VADOVAUJA GEN. EISENHOWER

Vandens ir Oro Pajėgos Gelbėjo Išlaipinti Kariuomenę

Seniai kalbėta invazija į Europos kontinentą jau pradėta. Anglų Aštuotoji Armija ir Kanados kariuomenė jau išlipo Reggio Calabria pakrantėse ir daro gerą pažangą. Ši apielinkė randasi arčiausiai prie Sicilijos, iš kur invazija ir prasidėjo. Ji tapo pradėta 4 metų šio karo sukaktuvių dienoje ir ji pasiliks istoriniu įvykiu.

Šiai invazijai, kaip ir šiaurinės Afrikos ir Sicilijos invazijoms vadovauja amerikietis generolas Eisenhower. Išlaipinimas šių kariuomenių buvo pridengtais jūrų ir oro laivynais, kurie gelbėjo sekmingam kariuomenių persikėlimu ir įsitvirtinimui.

Invazijai kelią praskynė ir pačių italų požeminis judėjimas, kuris ardė kelius, amunicijos sandėlius ir kitas militarines pozicijas.

Šiuos žodžius rašant žinios praneša, kad alijantų kariuomenė ne tik įsitvirtino, bet jau pasistūmėjo pirmyn nuo 2 iki 5 mylių į Italijos pusiausalį.

Tuo pačiu amerikiečių orlaiviai be perstojo daužo taip vadinamą Brenner Pass apielinkę, šiaurinėje Italijoje, oro bazes, gelžkelių stotis ir kitas transportacijos priemones, kad tuomi sutrukdžius naziam suteikti pagelbą. Šiaurinėje Italijoje pastaruoju laiku randasi daug vokiečių kariuomenės, kuri gali būti skubiai pasiųsta prieš alijantus.

Bet kur randasi Amerikos 5-ji ir 7-toji armijos, kurios taip sekmingai kariavo Sicilijoj. Šis klausimas labiausiai nervuoja vokiečius. Juk ji nepasiliko Sicilijoj ramiam miegui; ji kur nors irgi užduos ašiai skaudų smugį Gag ji išsikels kur nors prie Florencijos, Prancūzijoj, Balkanuose ar kur kitur. O kuo met ji pasijudins, juokų irgi nebus.

Taigi, kaip ten nebūtų, Europos invazija pradėta ir kasdien plėsis ir smarkės, kol ašis nebus visiškai sutruškinta ir visi gengsteriai suimti.

Naziai Areštavo Net 500 Narvegijos Policistų

Iš Stockholmo pranešama kad pro-nazis Norvegijos policijos viršininkas Jonas Lie pasiryžo apvalyti Norvegijos policiją nuo prieš-nazinio elemento. Bėgyje paskutinių kelių dienų tapo areštuota virš 500 norvegų policistų.

Naziai Nerimauja Del Alijantų Invazijos

Stockholm. — Naziai mano, kad danų viešieji sukilimai išplaukia iš to, kad pastarieji nujauča netolimoje ateityje Alijantų invaziją į Europos kontinentą.

Stockholmo laikraščio "Dagens Nyheter" korespondentas Berlyne praneša, jog Militariuose rateliuose jau per kelias dienas kalbama, kad žvalgybiniai orlaiviai pastebėję didelę alijantų laivyno koncentraciją Viduržemio jūroje, netoli Bizerte ir Oran'o, Šaurinėj Afrikoj ir prie Sicilijos.

Naziai mano, kad sekantis Alijantų žygis bus į Corsicą, arba pietinę Prancūziją.

Vokiečiai esą patyrę, jog milžiniskas karo ir transportacijos laivynas yra sukoncentruotas ir Anglijos pakrantėse, kuris greičiausiai bus nukreiptas prieš vakarų Europą.

To paties švedų laikraščio korespondentas Romoje tikrina, kad invazija į Europos kontinentą įvyks visai netolimoj ateityje. O tas ašies partnerius labiausiai ir nervuoja.

Naziai Areštavo Danų Karalių ir Kabineto Narius

Pastaromis keliomis dienomis pasireiškė danų smakus pasipriešinimas okopantams. Pasėkoje to, danų karalius Christian X ir visas kabinetas tapo areštuoti. Tapo areštuoti, taipgi, ir visi aukštesnieji karininkai bei policijos viršininkai.

Dalis danų laivyno tapo paskandinta, o kita dalis paspruko į Švediją. Tarp danų ir nazių kariuomenių įvyko smarkūs ginkluoti susirėmimai, kuriuose nemažai buvo ir aukų.

Sabotažas plečiasi visoje šalyje. Deginamos dirbtuvės, sprogdinami tiltai, gelžkeliai ir kariniai sandėliai bei tvirtovės.

Daugumui vadų pasisekė pabėgti į Švediją. Bet nemažai atsidūrė kalėjime ir koncentracijos stovyklose.

Nors visame krašte viešpatauja kietas karo stovis, tačiau tas nazių padėties nepalengvina. Kiekvienas danas yra pasiruošęs žut-būtinei kovai už savo nepriklausomybę.

Švedija irgi nerimauja ir yra prisirengusi prie visokių netikėtinumų.

Alijantai bėgyje vieno mėnesio nuskandino net 140 ašies laivų Aegean ir Ionian juroje.

SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA
Editorial Office:
840 West 33rd St., Chicago Telephone Yards 4789

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Savaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
840 West 33rd St., Chicago, Illinois
UŽSAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

Amerikos Lietuvių Konferencijai Užsibaigus ir Kas Toliau

Kai ši "Sandaros" laida pasieks mūsų skaitytojus, Amerikos Lietuvių Konferencija Pittsburghe jau bus užsibaigus. Sekant jos dviejų dienų eigą, delegatų upą, tarimus ir rezoliucijas galime drąsiai pasakyti, jog konferencija buvo labai pasekminga. Ji parodė mūsų pačių gyvumą, pasiryžimą dirbti, kovoti ir laimėti, idant šis karas būtų laimėtas ir Lietuva išvaduota.

Dabar prieš mus iškyla visa eilė naujų problemų. Kaip geriausiai įvykinti konferencijos nuosprendžius, kaip dar stipriau susiorganizuoti, kaip išjudinti visus išeivijos kampelius siekimui bendrųjų tikslų ir pan. Konferencija nustatė darbų programą; mūsų gi rankose jų įgyvendinimas.

Pirmoje eilėje stovi rėmimas visomis išgalėmis karo pastangų. Nutarimas išpirkti artimiausiu laiku kelių milionų vertės bonų, stovėjimas už Atlanto Čarterio, prez. Roosevelto taikos programa yra tik keli priimtos programos punktai. Amerikos lietuviai užsirekordavo žodžiais ir darbais, kad jie visa širdžia, visomis išgalėmis dalyvauja karo laimėjime, tikėdami, jog laimėjimas atneš laisvę ir Lietuvai.

Toliau, nutarta išplėsti šelpimo akciją tremtiniams ir atsistačiusios Lietuvos žmonėms. Čia bus reikalinga visų draugijų, kliubų, komitetų ir organizacijų pagelba. Pati veikmė, kuri prasidėjo daug anksčiau, turės pasisukti į bendrą kelią, o ne pasiskirsčius, kaip iki šiam laikui kad buvo.

Konferencija yra nusprendusi atlikti visą eilę kitų pareigų. Jų visų mes čia neminim; apie jas patirsite laikui bėgant. Norime tik dar sykį pabrėžti, jog visas darbas skiriamas ne vien Jonui ar Petrui, bet mums visiems, be išimties. Mums yra suteikta proga pasitarnauti kilnesniems žmonijos tikslams ir atlikdami šias pareigas mes prisidėsim prie apgynimo šios šalies, išlaisvinimo Lietuvos ir sukūrimo gražesnio gyvenimo ateinančioms gentkartėms.

Diktatura Tai Žiauriausia Valdymo Forma

Daug buvo parašyta ir dar rašoma apie diktatūrų režimo ypatybes. Vienas amerikiečių rašytojas bandė sulieti visas tas mintis į krūvą ir štai kokias išvadas jis padarė:

Šių laikų diktatūra yra vieno asmens valdymas su pagelba vienos politinės partijos, kurią diktatorius pilnai kontroliuoja.

"Toji diktatūra prasidėjo su bolševikų perversmu Rusijoj, 1917 metais. Ji neturi nieko bendro su viduramžių feodaliais monarchais, kurie buvo žmoniškesni ir rėmėsi karių sluoksniu.

"Ir despotiški monarchai vadovavosi šiokiais tokiais etiniais principais ir del to buvo švelnesni už moderniškus diktatorius, kurie vadovaujasi asmeniškais supratimais apie stipresnio teises.

"Moderninis diktatorius, kaip Rusijoj, taip Vokietijoj ir Ispanijoj paremia savo režimą ne ant kokios tautinės tradicijos, bet išimtinai ant saujalės žmonių, neturinčių jokių doros principų ir pripažįstančių fizinę jėgą, kaipo aukščiausią teisę, o didžiausias apgavystes ir melą už apšvietą.

"Moderniški diktatoriai pasiremia tvirtumu, būk pavienis žmogus yra niekas, o valstybė diktatoriaus asmenyje yra viskas. Tik diktatorius yra neklaidingas ir turi teisės galvoti, o visi kiti — tik aklai klausyti."

Tokios rūšies valdytojai yra apnikę Europos kontinentą. Ar dabartinis karas juos visus panaikins — yra abejotina. Demokratijai teks ilgai dar būti sargyboje iki galutinai likviduosis tas staiga užėjęs politinis maras.

Kivirčiai Tarp Lenkų ir Ukrainiečių

Iš Londono ateina pranešimų, jog Volyniaus, Podolijos ir Baltvėžio girių apielinkėse, kurios pirmiau buvo Lenkijos dalimi, o dabar vokiečių okupuotos, iškilo smarkūs susirėmimai tarp ukrainiečių ir lenkų. Lenkai bandė tą viską nušviesti savaip. Jie aiškino, jog vokiečių kurstomi ukrainiečiai naikina lenkus, kur tik išgalėdami. Bet dabar paaiškėjo dar viena tų kivirčių priežastis, būtent — religinė.

Ukrainiečiai, būdami pravoslavais, arba unijistais bando atsiimti tas bažnyčias, kurios jiems pirmiau priklausė. Pasekmėje to įvyksta nuolatinių susirėmimų ir kerštavimų. Galimas daiktas, jog tas viskas yra inspiruota okupantų, bet tas vienas dar neišaiškina dalyko. Lietuviai irgi turėjo panašių kivirčių su lenkais del bažnyčių dar prieš pirmąjį pasaulinį karą. Ukrainiečiai gi pešėsi ir tuo metu, kai maršalas Smigly-Rydz ir pulk. Beck bičiuliavosi su nazių vadais ir kvietė juos medžioti Balvėžio giriose.

Lenkai naudojo bažnyčią savo politiniems ir dalinai imperialistiniems tikslams jau nuo pabaigos keturiolikto šimtmečio. Pradžioje jiems tas sekėsi ir galingoji Lietuva patapo jų įrankiu. Lenkija išsykio įgijo didžiausius plotus, kuriuos pirmiau valdė lietuviai. Bet laikui bėgant, bažnytinis imperializmas virto nelaime pačiai Lenkijai. Pirmiausiai atsimetė nuo jos piet-rytinės provincjos, kuriose gyveno ukrainiečiai pravoslavai. Paskiau religiniai kivirčiai susilpnino pačią valstybę ir privedė prie jos padalinimo.

Jei naujai atsistačiusi Lenkija nepataisys savo praeities klaidų ir po priedanga sielų išganymo spaus kitų tikėjimų, arba net kitaip kalbančių grupes, tai jiems ištikro bus sunku valdyti ukrainiečių ir baltgudžių mažumas, kurios iki dabartinio karo sudarė nemažą nuošimtį visos šalies gyventojų.

APŽVALGA

SOVIETŲ PROPAGANDOS MAŠINA DIRBA VISUR

Dr. K. Graužinis, Lietuvos Atstovas Argentinoje, tiksliai atrėmė sovietų propagandos išsišokimą vietos spaudoje. Jis per dienraštį "La Nacion" išdėstė Lietuvos ir kitų Pabaltijos valstybių poziciją taip:

Šio pasaulinio karo nekaltomis aukomis tapo trys mažos pažangios valstybės — Lietuva, atvija ir Estija. Jų nelaimių priežastis grūdi jų geografinėje padėtyje. Kai karo pradžioje Vokietija ben dradarbiavo su Rusija, tai tas valstybes ji atidavė Sovietų įtakai. Tuomet Raudonoji Armija galėjo be jokios rizikos okupuoti tuos kraštus ir prijungti prie Sovietų Sąjungos. Vėliau užpuolus Rusiją, Vokietija okupvo tas valstybes, bet neleido joms atsistatyti, o sudarė iš jų "Ostlandą".

Del šių kraštų tebeina varžytinės tarp abiejų okupantų, kurie abu pretenduoja turį Pabaltės gyventojų pritarimą. Štai prieš kurį laiką teko skaityti kai kuriuose Buenos Aires laikraščiuose keista naujiena apie tai, kad ryšium su trijų metų sukaktuvėmis nuo šių kraštų prijungimo prie Sovietų Sąjungos tų kraštų vyriausybės, susirinkusios Maskvoje ir pa reiškusios savo "prisidėjimą prie Rusijos".

Tikrenybėje gi Maskvoje jokių Pabaltės vyriausybių nėra. Jas Maskva jau 1940 metais likvidavo ir jų narius ištrėmė į Rusijos koncentracijos stovyklas. Maskvoje yra tik keli pačių bolševikų paskirti komisarai Pabaltės kraštams, kuriuos tų kraštų gyventojai laiko išdavikais. Tai tik tie komisarai reiškia savo prisidėjimą prie Rusijos.

Pabaltės kraštų gyventojams lygiai nepriimtinas yra Sovietų "rojus", kaip ir nacių "Neuordnung". Nei iš bolševikų, nei iš nacių jokios laisvės jie nelaukia ir atmeta jų teorijas ir pretenzijas į savo kraštus.

Pabaltės tautos laukia Jungtinių Amerikos Valstybių, Didžiosios Britanijos ir kitų Suvienytų aTutų laimėjimo ir Atlanto pažadų realizavimo, pagal kuriuos visos valstybės, taigi ir Pabaltės kraštai, turi būti atstatyti.

NETEISINGAI ŠMEIŽIAMAS M. BIRŽIŠKOS VARDAS

Tam tikros (raudonos) spalvos spaudoje čia ir užjūryje pasirodė puolimų nukreiptų prieš prof. M. Biržiškos asmenį ryšyje su Kaune įvykusia konferencija. Del jų galima būtų štai kas pastebėti: Turimomis žiniomis, tiek minimos rezoliucijos, tiek iš viso tos konferencijos aprašymas, pateko Lietuvos spaudon toks, koks jis buvo vokiečių atatinkamos monopolinės agentūros patiektas ir įsakytas atspausdinti. Tokiu būdu, paskelbtoji prof. M. Biržiškos pavardė yra be jokios reikšmės sąmoningų lietuvių akyse. Žinomi faktai, kad pirmieji ir antrieji Lietuvos okupantai buvo ir yra meisteriai skelbti pavardes asmenų po rezoliucijom, atsišaukimais bei straipsniais su kuriais skelbiamas asmuo nieko bendro neturi. Yra žinoma, kad minimos rezoliucijos iš viso nebuvo pateiktos konferencijos dalyviams balsuoti ir jokiam lietuviško laikraščio korespondentui nebuvo leista tos konferencijos darbų nei seikti, nei aprašyti. Kiti daviniai irgi kalba prof. M. Biržiškos naudai. Toji aplinkybė, kad jis nepatinka pirmykščiam Lietuvos okupantui, toli gražu nesumažina M. Biržiškos gero vardo.

Išgirdau Giružėj

Kai aš ėjau per kiemelį,
Į aukštą svirnelį,
Ir išgirdau sakalėlį
Giružėj alduojant.

Vai tu sakal, sakalėli,
Tų gražus paukšteli,
Kad aš tave įviliočiau
Į savo sodelį.

Tai aš tave, sakalėli,
Girdyčiau vyneliu,
Tavo raibas plunksnužėlęs,
Barstyčiau aukseliu.

Viliok, viliok bernužėli
Į savo svirnelį,
Ne mane, raibą paukštelį,
Bet jauną mergelę.

Žalios girios žalia liepa
Tai mano svirnelis,
Po liepele šaltinėlis,
Tai mano vynelis,
Ant liepelės rasužėlės,
Tai mano aukselis.

Liaudies Daina.

Islandija yra apie 400 mylių atstumo nuo Škotijos.

Allied Skirted Soldiers Meet

Uniformed women of America and Britain meet on an English road and like their male contemporaries on other battlefronts, they get along as well as old chums. These WACS were among the first contingent of American women to arrive in England. They were strolling and the English WRENS were bicycling when the meeting occurred.

PASTABOS

Tur būt niekas tiek daug nėra smerkęs buvusį rusų carą ir jo valdininkus už persekiojimą ir trėmimą lietuvių Sibiran, kaip musų bolševikai. Bet kuomet Stalinas ir jo valdininkai tą patį daro, tai tie patys bolševikai negali atsidžiaugti. Ar reikia didesnių išsigimėlių?

Kad rusai caristai, monarchistai, socialistai, komunistai ir po pai — visi kaip vienas stoja už prijungimą Baltijos kraštų prie Sovietų Rusijos, tai nėra nieko stebėtino. Bet kuomet lietuviai komunistai pučia į tą pačią dūdą, tai tas yra jau daugiau negu stebėtina.

Jie tai daro neva tai idejiniais sumetimais. Bet juk komunistų rasime ir kitose šalyse, bet nerasime niekur tokių, kurie trokštų savo kraštą parduoti, ar geriau sakant atiduoti — prijungti prie Rusijos.

Panašių, lietuviams komunistams, išgamų nerasime jokiam pasaulio kampelyje.

Pastaruoju laiku yra plačiai kalbama apie rusų-vokiečių atskirą taiką. Pastarieji jau pasiūlė ir savo sąlygas. Ar Stalinas jas priims, ar atmes, tuom tarpu sunku pasakyti. Bet iš Stalino galima laukti visokių siurprizų. Todėl nebūtų nieko nuostabaus, jei Stalinas vėl pasibučiuotų, tik ne su Hitleriu, bet su Goeringu ar kuriuo kitu.

Stalino politinė strategija yra pilna siurprizų. Gal ačiu jo strategijai, milionai rusų padėjo savo galvas ir dar nesimato pabaigos. Bet mes galime štai kokį spėjimą padaryti:

Mussolinis jau nuėjo šunims šeko piauti. Hitleris pasirengęs pasekti Mussolinį. Jeigu Stalinas padarys atskirą taiką su vokiečiais — Hitleris visvien turės bėgti, o Stalinui teks sekti paskui jį.

Prez. Rooseveltas savo kalboje po Quebec konferencijos pareiškė, jog visi gengsteriai turės būti sutriuškinti. **Rejškia visi!** Stalinui geriausia išeitis, tai kuoglaudžiausiai bendradarbiautį su alijantais ir užmiršti savo imperialistinius siekimus. Tai yra vienintelis jo dūšios išganymas.

Šiomis dienomis gavome "Argentinos Lietuvių Balsą" ir tuojau pradėjome peržiūrinėti. Pastebėjus, kad ten labai daug kalbama apie Kalėdas ir Naujų Metų sutikimą, paėmė žinigeidumas. — Kas čia tokio?... Nejaugi jie taip toli išanksto pradėjo rengtis pasitikti Naujus Metus?

Bet pažvelgus į lakraščio datą, pasirodė, jog ta laida yra dar iš gruodžio 24 d., 1942 m. Mat karo cenzorius turėjo ją peržiūrėti...

Tremtinei

Nurimk, sesut! Gana raudoti!
Nušluostyk ašaras gailias...
Praeis skausmų laikai kraujuoti
Gyvensim mes dienas dailias.

Mes visgi grįšim į tėvynę.
Ji mus ten po sparnu priglaus
Ir duos laimę begalinę,
It aušrą rytmečių dangaus...

Kada darželyje tu ilsėsies
Nuvargus po sunkios dienos
Ir širdimi kaž ko ilgėsies
Gražiai lakštutės tau dainuos

Ateis berneĩis numylėtas,
Priglaus tave jis prie širdies,
Dangus žvaigždutėmis nusėtas
Nušvies jums kelią ateities.

Neverk, sesut! Nors vargą kietą
Nuo svetimų tu kenti!
Sugrįši į gimtinę vietą,
Kur laukai gėlėm išpinti.

— P. V.

Persunkiai Jis Dirba

Į žinomo skulptoriaus Petro Rimšos būtų Kaune įėjo vienas vyrukas ir pamatęs tą artistą prie sunkaus darbo ir apsikrovusį iki galvos visokia medžiaga, pastebėjo:

— Tamstos vietoje būdamas aš pasisamdyčiau darbininką tą viską atlikti. Kam pačiam vargti?

— Gal būt pasamdytasai ir geriau už mane atliktų, bet neturiu pinigų jam užmokėti, — atsakė Rimša.

Taigi Visi Eisią į

CHICAGO SUN'S Victory Garden PIUTIES FESTIVAL

Soldier Field
Rugs. 9, 10 ir 11

★

TRYS DIDELĖS PILNOS-JUOKŲ DIENOS

Ketvirt. Rugs. 9,
Linksmybių Vakaras.
Teikimas Prizų.

Penkt. Rugs. 10,
Suvienytų Tautų Vakaras
Liaudies Šokiai
Tautiniuose Kostiumuos

Sekm. Rugs. 11.
Šokiai Soldier Field's
Didžioje Arenoje;
Atdara del visų.

Ateiktit ir pamatykit gražią dviejų-mylių parodą visokių "Victory Garden daržovių, vaisių ir kvietkų išaugintų jusų draugų ir kaimynų.

Kiekvienas jusų šeimos narys bus labai patenkintas šiuo 3-jų-dienų Piuties Festivalu. Tai bus kaip ir kokis kermošius... nepaprastai žingeidus. pamokinantis ir pilnas juokų!

Neužmirškit — Viskas yra VELTUĮ ir jūs esate kviečiami kaipo svečiai

THE CHICAGO SUN

Help Win the War
with the Money You Save

Of course freedom is expensive. The highest price tags are always attached to the most precious items. And the cost of human liberty in blood and treasure is a staggering one. But to be able to speak and pray and think and vote the way we wish—did you ever hear anyone question the cost?

Some Americans are paying the cost with their lives. Others are buying as many Defense Stamps and Bonds as they possibly can—every day. Are you doing your share?

So. Bostono Lietuvių Piliečių Kliubas Paskelbė Kontesto Laimėtojus

Lietuvos Nepriklausomybės Reikšmei Aprašyti.

Danutė I. Staknytė, iš Lyndhurst, N. J. laimėjo pirmą dovaną, $50. sumai Karo Bonais ir Stampu; A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y. 2rą dovaną — $25.00.

South Bostono Lietuvių Piliečių D-ja, įsteigta 1899 m., spalių 3 d. visuomet dirba kultūros darbą. Konstitucijoje pažymėta kad vienas iš jos tikslų yra skleisti apšvieta. Todėl, šių metų pradžioje, ši draugija paskelbė kontestą parašyti lietuvių kalba dezertaciją temoje: "LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖ IR JOS DABARTINĖ REIKŠMĖ". Kontestas baigėsi 1943 m. birželio 1 d. Kontestantų dalyvavo iš plačios Amerikos: buvo raštų iš California, Illinois, Massachusetts, New Jersey, New York ir Pennsylvania.

Apsvasčius visus prisiųstus raštus, teisėjai įteikė South Bostono Lietuvių piliečių draugijai sekantį pranešimą:

"Mes, žemiau pasirašiusieji Teisėjų Komisija, įvykusiame posėdyje, 1943 m. liepos 8 d., apsvarstę mums priduotus kontestantų raštus, atradome kad geriausiai yra parašiusi Pajurio Mergaitė iš Newtown, Pa. Jai skiriama pirma dovana.

Sekantį geriausį yra parašęs Vytauto Ainis, Chicago, Ill. Jam skiriama antra dovana.

(Pasirašo)
Zuzana Šalnienė,
S. Michelsonas,
A. F. Kneižys."

Pagal kontesto taisykles, kontestantai rašė po slapyvardėm, o atskirame voke, pažymėjo tikrus vardus ir adresus. Komisijai atidarius voką Pajūrio Mergaitė rado, kad rašytoja yra "Danutė I. Staknytė, Villa Joseph Marie, Newtown, Pa", kurios namai yra Lyndhurst, N. J. Vytauto Ainis yra A. B. Strimaitis, iš New York, N. Y., kuris persiuntė savo raštą per Chicago, Ill.

Komisija nuoširdžiai dėkoja visiems kontesto dalyviams ir spaudai už paramą skelbiant kontestą; taipgi dėkoja teisėjams, kurie nemokamai atliko savo užduotį.

Reikia pažymėti, kad nors ne buvo lengva teisėjams išskirti du geriausiu parašytus raštus iš visų prisiųstų dezertacijų, ir reikėjo daug darbo ir pasišventimo padaryti galutiną nuosprendį, del teisėjų sąžiningumo ir teisingumo negali būti mažiausios abejonės.

So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos Komisija Kontestą Vykdant:

Adv. Kazys J. Kalinauskas,
Dr. Antanas L. Kapočius,
Adv. Jonas J. Grigalius.

Liet. Nepriklausomybė, Jos Rabartinė Reikšmė

Rašo Danutė I. Staknytė

Pažvelgus mūsų senovės tautos lapuosna, matome Lietuvą didžią ir galingą. Jos žemės tęsėsi nuo Baltijos iki Juodosios jūros krantų. Didieji kunigaikščiai, Mindaugas, Gediminas, Vytautas, ir narsūs kariai kėlė jos vardą pasaulio akyse. Bet santykiai su Lenkija pasuko jos būtį priešinga linkme. 1569 metų Liublino Unija privedė ją prie žlugimo, kurią sekė skaudi ir sunki rusų priespauda. Liūdnos tai buvo dienos, be skaidresnio saulės spindulio, be skambios sesučių dainos. Tik nenusiminė Lietuvos motulė. Pasisodinusi sūnelį prie ratelio, ji mokė jį senuolių kalbos, jos rašto, ukdė širdyje meilę, ir ištikimybę paveргtai tėvynei. Ir užaugo lietuviai dvasios galiūnai, pasiryžėliai knygnešiai ir narsūs kariai, kaip Povilas Lukšys, Pranas Eimutis, kurie apšlakštė savo krauju tą brangią žemę, atgavo jai laisvę. Tyliai raudojo žilagalvė motulė žuvusio sūnaus, bet džiaugėsi sena širdis, kad tėvynei užtekėjo laisvės saulutė.

Klestėjo, bujojo jaunutė Lietuva po plevėsuojančia trispalve. Senos girios linksmiau ošė tikrųjų šeimininkų sulaukusios; laukuose skamba laisva naujakurio — ortojo daina; dingo apsiblausią veidai; žmonės dirbo, triūsė, bet su džiaugsmu ir noru. Patekėjusi saulė rasdavo juos jau beplausant, o vakare pjovėjų sutartinės lydėdavo ją patalan. Sūraus prakaito aplaistyta, žemelė nešė derlių. Bet ką reiškia keli sunkaus darbo metai: — Visa dabar sava, lietuviška!

Nereikėjo daugiau mažam Jonukui ar Petreliui mokytis prie motulės ratelio su baime širdyje, kad štai pasigirs svetimi žingsniai ir įžengs vidun rūstus žandaras kratos daryti. Viena po kitos augo erdvios mokyklos, gimnazijos, įvairios pažangos ir kultūros įstaigos. O su jomis didėjo inteligentų, mokslo žmonių ir susipratusių lietuvių skaičius, kurie darbu ir patriotizmu naikino giliai įleisto barbarizmo šaknis. Ekonominė ir kultūrinė padėtis įgijo naują esmę. Dvidešimts dveji nepriklausomybės metai pakėlė Lietuvos pažangos lygį taip aukštai, kad ji galėjo drąsiai stoti šalia kitų tautų, kurių nespaudė šimtmečių okupacijos pančiai. Neįmanoma keliuose paragrafuose apibudinti visa tai, ką reiškia Lietuvai nepriklausomybė. Bet kam teko būti laisvoje Lietuvoje, tas matė kiekviename žingsnyje tą permainą, kurios sulaukia tauta tikrųjų savo sūnų vadovaujama.

Tačiau neilgam buvo skirta Lietuvai džiaugtis atpirkta laisve. Dvidešimts dvejí metai, koks tai trumpas laikotarpis tautos gyvenime! Tai tik — sapnų kudikystė... Ir štai, atėjęs iš šiaurės negeistinas svečias, šalta letena apglobęs jos žaliuojančias girias, pamynė po komunistišku batu jos idealus, troškimus ir svajas... Maskvos dievų garbintojai dar ir dabar tvirtina, kad būk tai Lietuva pati savo noru prisijungė prie S. S. Tarybos. Nesąmonė! Kiekvienas samprotingas žmogus supras, kad Lietuva išbuvusi virš šimtmečio po rusų jungu savo laisvei atpirkti, niekuomet nebūtų sutikusi tuos vergijos pančius vėl užsidėti sau ant kaklo. O kokia gėda, kad atsiranda tokių, kurie nebrangina tėvynės laisvės ir paminę žuvusių brolių atminimą, kuria sonatas svetimų dievų garbei. Bet jie neverti lietuvio vardo!

Laisvė! Koks brangus tai žodis pavergtai tautai. Jame glūdi gyvybė, laimė ir džiaugsmas. Kas jos atsižadėtų?! Dėl jos vėl liejasi kraujas ir vargsta lietuvis Sibiro ištrėmime, koncentracijos stovyklose, bet išvadavimo valanda dar neatėjo...

Nenusiminkime, tačiau! Ateis jinai! Mes pamatysime atgimusią Lietuvą. Vėl nuaidės Laisvės Varpas milžinkapių glūdumoje, Nemuno bangomis. Mes ištiesime ranką Tėvynės sūnams, nubrauksime našlaičių ašaras. Tik drąsiau ir vieningiau į kovą už trispalvę, už numylėtą bočių žemę!

DANUTĖS I. STAKNYTĖS BIOGRAFIJA

Gimė numylėtoje Birutės tėviškėje — Palangoje, kur smėlėtą pakrantę glamonėja Baltijos bangos, kur lieknos pušys nenuilstančiai ošia, neabejojama, kad ten jos jai įkvėpė dar didesnės meilės Tėvynei ir Gintaro Krantui. Mokėsi Šventosios Vytauto Didžiojo gimnazijoje, kurios deja, neteko baigti. 1940 metų, gruodžio mėn. 23 dienos (būtent penktoje reformuotoje klasėje) reikėjo tarti "sudiev" ne tik gimnazijai, bet taip pat draugams ir Lietuvai. Tėveliams esant Amerikos piliečiams, buvo pragaištinga tenai pasilikti ilgiau.

Atvažiavus į Ameriką lankė Juozapo Marijos Vilos Akademiją, kurią baigė šių metų birželio mėnesį..

LAISVĘ PAŽINĘ, JUNGO NEVILKSIM!

Rašo A. B. Strimaitis

Lietuvos Kunigaikštis Vytautas sukūrė stiprią nepriklausomą Lietuvos valstybę. Jis, panaikindamas atskiras kunigaikštystes, sukuopė jėgas ir sudarė centralizuotą, gerai organizuotą vieningą valstybę.

Jam pavyko išrišti du svarbius klausimus: garantuoti lietuvių giminės saugumą nuo germanų vakaruose ir išplėsti sienas rytuose. Vytautas buvo tos politikos talentingiausias vykdytojas. Jis išvedė lietuvių tautą į platų visos Europos tautų kelią; jis lietuvių tautai plačiai pramušė langą į turtingą civilizacijos, kultūros ir meno lobyną. Lietuva buvo pastatyta pilniausioj to žodžio parsmėj— NEPRIKLAUSOMA.

Tik po 1488 m., Vytautui mirus ir valstybę palikus visiškai savarankiškam gyvenimui, per apsileidimą jo įpėdinių, valstybė pradėjo silpnėti, o vėliaus patekusi į ilgą klaikų vergovės kelią. Tik po praeito pasaulinio karo audrų, ant griuvėsių paliko gyventi, lietuvių tauta, ir pagaliau vieninguman susikaupusi, iškovojo sau politinę nepriklausomybę.

Dvidešimts du metai nepriklausomo gyvenimo jau suspėjo išauklėti tautiškai susipratusių lietuvių ne mažą skaitlių, taip, kad stipriam kaimynui įsibriovus Lietuvon 1939 m. jis turėjo nemaža darbo sušaudyti ir gabenti į Rusiją susipratusius inteligentus, Lietuvos patriotus, kaipo pavojingus rusų diktatūrai.

Užplūdus raudonajai armijai, begalo skaudžiai tapo paliesta Lietuva; uždėti nelaisvės grandiniai ir ginklo, jėga prijungta prie Rusijos, Lietuva neteko savo nepriklausomybės. Dabar Stalinas visai nesivaržydamas, skelbia pasauliui, kad Lietuva visiškai priklausanti sovietų Rusijai. Nors iš jo kontrolės Lietuva pateko kitam diktatoriui į nelaisvę. Hitleris Lietuvos ir vardą išbraukė, pavadindamas ją Ostlandu.

Kokia dabar Letuvos nepriklausomybės reikšmė? Lietuvių tautai nepriklasoma Lietuva yra vienatiniu tautos gyvybės pagrindu. Išskyrus parsidavėlius nerasime lietuvio, kuris nebūtų susirūpinęs Lietuvos likimu, kuris nestatytų sau klausimo: Kas bus su Lietuva, ar ji atgaus savo nepriklausomybę po karo?

Tarptautinės politikos ir pokarinio pasaulio sutvarkymui Atlanto Čarterio nuostatais, nepriklausomos Lietuvos reikšmė yra ta pati, kaip ir kitų pasaulio valstybių. Jei nebus nepriklausomos Lietuvos, nebus ir kitų mažesnių ir net didesnių už Lietuvą nepriklausomų valstybių. Atlanto Čarteris nugarmės į Atlanto dugną ir pasaulyje viešpataus tik didieji imperialistai. Tokiu atvėju, žmonijos istorija Anglijos premierą Churchill'ą ir Amerikos prezidentą Rooseveltą paskaitytų neteisingais žmonėmis. Nepriklausoma Lietuva yra neatskiriama dalimi to retežio, kuriuo tikimąsi supančioti didžiuosius pasaulio militarinius imperialistus, kad užtikrinti pasauliui pastovią taiką.

Beveik jokių abejonių nebelieka, kad karą laimės Jungtinės Vlastybės. Ar prezidentui Rooseveltui ir premierui Churchill'ui pavyks sunaikinti Sovietų Rusijos diktatoriaus Stalino imperialistinį apetitą Rytų Europos pokariniam sutvarkyme? Į šį klausimą šiondie niekas negali gulūtinai atsakyti.

Waterburio Žinios

Amerikos Lietuvių Legionierių Ir Auxiliary: Sylvester J. Stokes Post

Rugpiūčio 17 d. susirinkime, atlikta valdybos priesaika (instalation). Visa valdyba pasiliko ta pati, išskyrus p-nią S. Sapranienę — iždininkę. Jos vietą užėmė p-nia Ona Bružienė. Noriu pasakyti, jog nemažai mus džiugina p-nios Bružienės sugrįžimas į valdybą, nes pastaroji yra gana daug dirbusi del Posto ir moterių skyriaus. Mes labai daug tikimės iš mūsų Onutės.

Užbaigus visą priesaiką, pasidalinus dovanomis, sekė suruošta "pointless" vakarienė. Niekad negalima ir įsivaizduoti kaip puiki buvo vakarienė. Čia vėl pasirodė mūsų panelių ir ponių gabumai. Mums beviešint ėmė kalbėti apie Amerikos Lietuvių Tarybos Konferenciją. Čia pasigirdo balsai: Mes, lietuviai, nenorim, kad ant mūsų viengenčių sprando svetimtautis dik tatorius su botagu mosikuotų. Mūsų nusistatymas: Duokit mums liuosybę (Freedom), jeigu norit, kad pasaulyje būtų taika!

Nors šis susirinkimas nebuvo skaitlingas, bet mūsų patriotai nieko nelaukdami tuojaus norėjo prisidėti netik su moraline pagelba, bet ir stipria finansiška parama. Negalima praleisti nepaminėjus mūsų Tėvynės mylėtojos plės Anastazijos Petraus kaitės, kuri tuojaus pasižadėjo ir tikima, kad surinks $100.00 del Lietuvių Konferencijos Pittsburgh, Pa. Iki šiolei aukų surinkta sekančiai:

Thomas Matas	$10.00
Dr. M. J. Colney	5.00
Hedwiga Stulginskaitė	5.00
Kazys Aleksiejus	5.00
Alekas Laniauskas	5.00
Anast. Petrauskaitė	5.00
Vincas Shukaitis	2.00
Margaret Bebrinienė	2.00
Waltre E. Pitcavage	2.00
Ernest Mažaika	2.00
Alena Kapočiūtė	1.00
Petras Krugelis	1.00
Ona Bružienė	1.00
Joseph Ramanauskas	1.00
Frank Pineviče	1.00
Anelė Vasiliauskienė	1.00
Morta Zailskienė	1.00
Jonas Adomelis	1.00
Marcelė Digimienė	1.00
Anast. Kisionienė	1.00
Michael Devenienė	1.00
Joseph Kanapkienė	1.00
Anna Jurevičienė	1.00
John Laskienė	1.00

Šie pinigai bus priduoti Amerikos Lituvių Konferencijoj, Pittsburghe per p-lę Anastaziją Petrauskaitę. Jeigu bus daugiau aukotojų, jų vardus paskelbsime vėliau.

Kun. Vilčiauskas Stoja į Kariuomenę

Kun. George J. Vilčiauskas, vikaras Šv. Trejybės bažnyčios Hartford, Conn. gavo su garbės laipsniu paskyrimą pribūti Rugsėjo 26 d. į Army Chaplain's School Harvard. Kun. Vilčiauskas yra gimęs ir augęs Waterbury, iš tėvų Julius Vilčiauskas, 10 Green St. Baigęs Šv. Juozapo parapijos lietuvišką mokyklą ir vietinę Crosby Aukštają — pradinius mokslus studijavo Marianapolio Kolegijoj, Thompson, Conn. Kunigystės mokslus baigė St. Bernard's Siminarijoj, Rochester. Tapo įšventintas į kunigus St. Joseph's Cathedral, Hartford, Conn. gegužės mėnesyje, 1941 metais.

Pajūryje Ilsisi...

Waterbury "Democrat" dieninio laikraščio reporteris p-lė Anna Žemaitis, kuri visuomet lietuvius kuoplačiausiai aprašo vietinėj spaudoj, yra populiari netik tarpe lietuvių, bet ir tarpe svetimtaučių ir pagarsėjus, gabi aukšto teismo reporteris del "Democrat" laikrašičo. Šiomis dienomis padėjus į šalį paišelį ir popierį, ir visus legališkus klausimus, nuvyko pailsėti į pajūrį.

Serganti...

P-ni Adelė Mažeikienė, Bethleham, graboriaus Ernest Mažeikos teta, dabartiniu laiku randasi St. Mary's Ligoninėj. Po sunkios aparacijos jau sveiksta. P-ni Mažeikienė, turėdama didelį ūkį ir nuo jos vyro mirties jį tvarko. Dabartiniu darbymetės laiku turėjo viską palikus eiti į ligoninę. Bet vis vien džiaugiasi, kad jos sveikata rūpinasi trys slaugės ir visos trys lietuvės. — **Dr. M. J. Colney.**

Turėjo Pamato

— Ar galėtum man paskolinti $10?

— Bet, mielasis, atsimink, jog skola ardo draugiškumą. Jug mūsų draugiškumas yra daugiau vertesnis.

— Tiesa. Tuomet paskolink man šimtą dolerių.

Kiekvienam Reikalingas Skustuvas

Gražus, Standarinės išdirbystės Valet Auto Strop Safety Razor — SKUSTUVAS gražioj; auksinėj dėžėj, su diržu ir dviem blėkutėmis (blades), kurios pasigalanda begaliniai. Kaina $5.00 įspausta į kiekvieną dėžę.

Mes pasiūsime kiekvienams adresu S. V. už $2.50 C. O. D.: Prisiųskite savo vardą ar atsilankykit asmeniškai pas

PALANDECHĄ
536 South Clark S., Chicago, Ill.

M. J. KIRAS
Home Builders
Real Estate

NOTARY PUBLIC
INSURANCE OF ALL KINDS

3261 So. Halsted St.

MODERNIŠKAI ĮRENGTA

Fotografavimo Studija

Visų Rušių Nuotraukos

W. J. STANKUNAS
FOTOGRAFAS

3315 So. Halsted Street

Tel. YARds 1546

Englewood 5883-5840

P. CONRAD
FOTOGRAFAS

Dar gražiau, moderniškiau įrengta.

420 WEST 63RD STREET

SMAGI, JAUKI IR MALONU UŽEIGA

SILVER CAFE

S. ZAVADSKAS, Sav.

Čia Galite Gauti Geriausius Gėrimus ir Kartu Laiką Praleisti

KVIEČIAMI VISI LIETUVIAI ATSILANKYTI!

SILVER CAFE
324 Broadway So. Boston, Mass.

VIENA GERIAUSIŲ VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ SO. BOSTONE YRA —

A. ČIŽAUSKO
248 "E" Street So. Boston, Mass.

CLAM HOUSE

A. ČIŽAUSKAS, Sav.

Užkviečia Visus Lietuvius, Jaunus ir Senus Atvykti į Minėtą Užeigą. Čia Rasite Geriausių Valgių ir Gėrimų, ir Išgirsite Gerą Orchestrą. Randasi:

585 Grove – Rout 128 – Braintrie, Mass.

LINKSMIAUSIA UŽEIGA BOTONE, TAI YRA

SOUTH BOSTON CAFE

V. BALIUKONIS, Sav.

Šioje Puošnioje ir Didelėje Įstagoje Galite Pasirinkti Geriausių Gėrimų ir Linksmai Laiką Praleisti.

SO. BOSTON CAFE
260 Broadway So. Boston, Mass.

AUTOMOBILISTAI!

KUOMET JUMS REIKALINGA:
Generators, Armatures, Sarter Armatures Pataisyti bei Iškeisti, Field Coils, Brušių, Bušingų ar kitų dalių del Generators
Kreipkitės pas Brolius Vaišvilus į

MID WEST ARMATURE SERVICE
813 West 35th Street — Phone Yards 6776

ATYDA! TAVERNŲ SAVININKAI

Kuomet jums reikalinga geros Degtinės ar Vyno — Pašaukite

Phone LAFayette 3632-33

SOUTH SIDE WHOLESALE LIQUOR CO.

John F. Skorpik, Sav.

1945 W. 47th St. Chicago, Ill.

AGENTAI:
Louis Mingėla, John Polek ir Benny Ratek

DARIAUS GIRĖNO PAMINKLUI STATYTI KONFERENCIJOS TARIMAI

Vietinių ir apylinkės d-jų konferencija įvyko birž. 6, 1943, Amerikos Lietuvių Piliečių Kliubo patalpose, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Fondo pirmininkas J. Šaltis pakvietė tvarkyti mandatus A. Gudonį ir Vl. Pivoriuną. Laike mandatų tvarkymo pasakė trumpas kalbas sekanti delegatai: A. Balčiūnas, V. Vyšnius ir J. Gražulis.

Mandatų komisija pranešė, jog konferencijoje atstovauja šios draugijos:

Iš Bruklyno, N. Y. — Lietuvių Piliečių Kliubas, Lietuvių Atletų Kliubas, Šv. Jurgio Draugystė, Lietuvių Amalgamietų Siuvėjų skyrius 54, Nepriklausomingas Liet. Amer. Piliečių Kliubas, Tautininkų Kliubas, Lietuvių Legiono Dariaus Girėno Posto No. 1-mas, Lietuvių Socialistų S-gos 19 kuopa, Moterų Kliubas, SLA. 242 kuopa, Lietuvių Darbininkų Sus-mo 1 ir 26 kuopos.

Iš Maspeth, N. Y. — Lietuvių Piliečių Kliubas, Šv. Vincento Lietuviška Dr-tė, Lietuvių Ukesų Associacija.

Iš Cliffside, N. J. — Šv. Pranciškaus Dr-tė ir Nepriklausomingas Piliečių Kliubas.

Iš East White Plains, N. Y.— SLA. 309 kuopa. Viso 18 draugijų su 50 delegatų.

Dariaus Girėno Fondo Komiteto pirm. J. Šaltis atidarė konferenciją, primindamas jos tikslą ir pareiškė: Šimet sukanka dešimts metų nuo skridimo ir žuvimo mūsų didvyrių lakūnų — Dariaus ir Girėno.

Jų drąsų žygį visi atstovai pagerbė vienos minutos atsistojimu.

Pasiūlyta išrinkti pirmininką vesti šią konferenciją tą patį, J. Šaltį.

Pirmininko raportas: Pranešu Dariaus Girėno Paminklui Statyti Komiteto veikla draugijų atstovų konferencijai birželio 6 d. 1943 m., Brooklyn, N. Y. Šis Fondas įkūrtas Bruklyno Lietuvių Amerikos Piliečių Kliubo iniciatyva sušauktoje konferencijoje 1939 m. spalių 29 d. Kliubo patalpose, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Pradedant organizuoti pradžioje buvo kiek sunkumo, nes reikėjo ištobulinti aukų rinkimo būdą, pagaminti kvitas ir lapus, kurių pagelba buvo galima pradėti vajų rinkti pinigus. Tuoj kreiptasi į visuomenę, draugijas, spaudą ir radio atsišaukimais. Nurodyta tikslas ir prašyta aukų. Paskleistos aukoms rinkti blankos davė nemaža pajamų. Aukos pradėjo plaukti nuo sausio 6 d. 1940 m. iki šiam laikui jau paskelbta dvidešimts-trys atskiri aukų paskelbimai, kurie tilpo įvairiuose laikraščiuose. Aukų gauta iš įvairių draugijų, kuopų ir pavienių asmenų, keletos Brooklyno lietuvių draugijų aukojo iki $150. Ir pavieniai asmenys davė nuo 5c. iki $25.00. Taip pat gauta graži suma aukų ir iš kitų Amerikos lietuvių kolonijų.

Komitetas suruošė eilę pramogų, prakalbų, koncenrtų, piknikų ir judomų paveikslų iš kurių paminklo Fondui liko nemažai pelno. Šiose pramogose dalyvavo visų srovių menininkai ir kalbėtojai, prisitaikant prie aplinkybių. Iš įvairių draugijų visuomet gauta maloni parama nuperkant prisiųstus joms ruošiamų pramogų bilietus.

Paminklą statyti mūsų didvyriams lakūnams Dariui ir Girėnui numatoma vieta Lituanica Aikštė Union Ave. kampe Stagg Street, Broklyne. Tačiau yra draugijų ir pavienių asmenų nuomonių gauti garbingesnę ir gražesnę vietą. Bet vėliau siai įvykus draugijų konferencija paliko šį parkutį nuožiūroje, todėl komitetas šiuo klausimu niekur kitur nei nesiteiravo.

Paminklo modelio be pirmųjų pagamintų naujo neturime. Ne nustačius tikros paminklui vietos sunku ir beveik negalima išvystyti jo projekto. Kadang, komitete kilo nauja mintis drauge su Dariaus-Girėno paminklu, išreikšti pagarbą ir lietuviams kariams kovojantiems ir žustantiems šiame kare už žmonijos teisęs ir laisvę, ši klausimą tenka svarstyti šiai konferencijai.

Fondui auginti reikia daug paramos iš visuomenės, visų lietuviškų laikraščių, vietinių radijo vedėjų, draugijų bei jų atstovų. Jie per šį ilgą laikotarpį ir teikė taip užjaučiančią malonią paramą ir pritarimą. Taip pat daug pavienių asmenų padėjo rinkti aukas, platinti pramogų bilietus, gelbėjo rašyti ir teikė gerus patarimus. Komitetas visiems ir už viską kartu reiškia nuoširdžiausią padėkos žodį ir laukia jų visų visokiariopos pagelbos ir ateity.

Užrašų sekr. A. Gudonis pareiškė, jog dirbęs su nuoširdumu šiame komitete, bet toliaus negalįs dirbti, nes gyvena kitoje valstybėje ir jokiu būdu negalįs eiti sekr. pareigų, prašė paliuosuoti, bet apsiėmė raštininko pagelbininku.

Iždininkas J. Spurga patiekė raportą, perskaitė visas gautas aukas iš organizacijų ir nuo pavienių asmenų. Nuo fondo įsikūrimo iki šiam laikui įplaukė aukų $2,133.78.

J. Spurga prašė paliuosuoti nuo iždininko pareigų, bet delegatams paprašius jo dar padirbėti, vėl apsiėmė.

Fin. sekr. Adv. Steponas Briedis pareiškė, jog dirbęs kiek jam aplinkybės leido ir norįs, kad šie jo darbo vaisiai būtų įamžinti, kad atmintų mūsų gent kartės, jog Brooklyne gyveno tikri lietuviai; sutinku su iždininko pasakyta pinigų sąskaita.

Iždo globėjas Jurgis Karpus ir vice-pirm. Walter Shabūnas yra mirę — lai ilsisi amžinai.

Iždo globėjas J. Kairys savo raporte pareiškė, jog fondo pinigai yra tvarkoje, ir dirbu kiek galėdamas, kad tik grečiau atsiekus tikslą.

Komiteto raportai priimti visų delegatų vienbalsiai.

Valdybos Rinkimai

Po trumpų diskusijų, nutarta išrinkti komitetą iš 8 narių, ir prie šio komiteto darinkti dar šešius narius, kurie su komitetu bendrai dirbs. Į komitetą išrinkti šie nariai.

Pirm. — Jonas Šaltis
Vice-pirm. J. J. Sherry
Už. sekr. — Vl. Pivoriunas
Sekr. pag. — A. Gudonis
Iždininkas — Jonas Spurga
Fin. Sekr. Adv. St. Briedis
Iždo globėjai — Juozas Kairys ir Juozas Ambrozaitis.

Komiteto bendradarbiais išrinkti šie nariai: V. Brazaitis, A. Balčiūnas, P. Kyrius, M. Stakovas, Ch. Bracker, G. Marčiukienė.

Nutarimai: Paminklui statyti vietos klausime kalbėjo visa eilė delegatų, ir visi reiškė nepasitenkinima Lituanikos Aikšte, bet neturint tinkamesnės vietos negalima apleisti ir šios, tad palikta komiteto nuožiūrai — teirautis gražesnės vietos.

Paminklui projektą parūpinti buvo išrinkta komisija, bet dabar tapo atšaukta ir šis reikalas pavesta bendram komitetui.

Sumanymas pagerbti kovojančius lietuvius karius dabartiniame kare, kartu su Dariaus Girėno paminklu, svarstytas ir paliktas atviru klausimu, nuožiūrai valdybos.

Atšauktas tarimas iš lapkričio 2 d., 1941 m. įvykusios konferencijos, kame buvo nutarta nestatyti paminklo pakol nebus sukelta išde 10,000 dol. Dabar minėtas klausimas paliktas komiteto nuožiūrai.

Iždininko J. Spurgos užstatas paliktas kaip buvo: 500 dol.

Sekamą konferenciją paliko sušaukti komitetui, kuomet numatys reikalą.

Aukų per šią konferenciją pribuvo iš organizacijų ir nuo pavienių asmenų $50.50. Aukavusių vardai jau tilpo bendroj lietuvių spaudoj.

Konferencijos pirmininkas:
Jonas Šaltis.

Užrašų sekretorius:
Antanas Gudonis.

Adomo Sutvėrimas Visaip Aiškinamas

Žydų, Egiptėnų ir Babiloniečių Padavimai

Veik kiekviena tauta senovėje turėjo savotiškus aiškinimus apie pirmojo žmogaus atsiradimą. Mums jau žinoma yra žydų teorija apie sutvėrimą Adomo iš molio, pagal Dievo "abrozą". Žydų Talmude yra priminimas, jog pradžioj Adomas buvo vyras ir moteris viename kūne. Bet paskiau jiedu tapo padalinti kaipo skirtingi sutvėrimai.

Egiptėnai šiuo atžvilgiu buvo trupučiuką "mokslingesni". Jie tikrino, jog saulei kaitinant išmestą Nilo upės derlingą žemę, joje atsirado gyvūnėliai, kurie paskiau išaugo į žmogų. Chaldejo gyventojai tikėjo, jog Adomas buvo pagamintas iš žemės. Jis gulėjo kaip koki stovyla iki dangiška dvasia nepalietė jo.

Babiloniečiai tvirtino, jog žmonės atsirado iš dievų. Girdi, dievas Balos, matydamas, jog žemė nėra apgyventa, nukirto sau galvą. Kiti dievai, paliesti jo kraujo, tapo žmonėmis su visomis dieviškomis ypatybėmis.

Kaip senovės letuviai vaizdavosi pirmųjų žmonių atsiradimą, tikrų pėdsakų nėra. Greičiausiai jie irgi tikėjo į momentališką kokio nors daikto persikeitimą į gyvąjį žmogų. Yra pamato manyti, jog lietuviai išvystė žmogų ne iš žemės, bet iš medžių, nes medžiai ir girios buvo laikomos ypatingoj pagarboj. Mirus gi žmogui jų vėlė nueidavo į medžius.

Primityviški žmonės buvo panašūs šių dienų kudikiams, ir jiems atrodė galimi visokie stebūklai ir magiški pasikeitimai. Jie nežinojo tikrųjų gamtos įstatymų bei ypatybių, todėl kiek vienas aiškino kaip tik išmanė.

Mėto Ne vien Tiktai Bombas

Anglų ir amerikiečių orlaiviai skraidydami virš okupuotų kraštų dažnai išmeta mažas spausdinimui mašinėles, rašalo, popierio ir kitų dalykų. Pasigavę tą viską vietiniai žmonės išleidžia požeminius likraščius. Nemažai numetama taip pat muilo, sėklų ir vaistų.

Anglų karalius Henrikas VIII turėjo šešias žmonas.

Žmogus, Kuris Nieko Gero Nedirba, Tik Kitus Kritikuoja

Prieš trejetą savaičių "Amerikos Lietuvyje" tilpo visas kibiras nešvarių pamazgų ant "Sandaros" redaktoriaus. Neapsieita neužkabinus ir administratoriaus. Perskaičius tas nesąmones ir žinant T. Kučinsko logiką, jau buvo aišku kas yra autoriu tų visų provokacijų. Buvo tinkamai į tai ir reaguota.

T. Kučinskas savo rašte, kuris tilpo "Sandaros" 33čiam numeryja sakė, Chicagietis negali įrodyti, jog tas raštas buvo jo rašytas.

Taip, bet dabar Kučinskas pats tą įrodo, pakartodamas tą, kas buvo pirmiau pasakyta.

Gi vėliausioje (rugp 28 d. laidoje) T. Kučinskas rašo:

"Juk pats p. Vaidyla asmeniškai prašė mane ateiti ant sandariečių susirinkimo (turėtų būti, į sandariečių susirinkimą — "S." Red.) Sakė jog per atvirutes užkvietė net 150 gerų sandariečių."

Ši sakinį pakartojau del to, kad parodyti, jog čionais yra pareikšta ta pati provokacija, kuri buvo ir pirmesnėje "A. L." laidoje ir tas įrodo, kad abiejų rašinių yra tas pat autorius.

Dabar Kučinskas sako:

"Išvadino mane melagium ir provokatorium delto, kad 'A. L.' buvo rašyta, kuomet 'Sandaros' valdyba kvietė sandariečių susirinkimą, neatėjo nei vienas kviečiamas žmogus bei žmona."

Kas taip rašo, ištrikrųjų yra melagius ir provokatorius. T. Kučinskas, ne svarbu ką jis apie savę mano, yra perdaug žioplas. Jis turėtų žinoti (ko jis nežino), kad už melagingų žinių skleidimą lygiai nusideda tas, kuris jas sufabrikuoja ir tas, kuris jas pakartoja. T. Kučinskas dabar pakartojo tas pačias visas nesąmones ir šmeižtus, kurie tilpo ankstyvesnėje "A. L." laidoje.

Toliau Kučinskas išdidžiai pareiškia:

"Pareikalavau atšaukti šmeižtą. 'Sandaro' 33čiam no. atšaukė ir prisikalė save prie gėdos stulpo."

"Sandara" neatšaukė. Patalpino Kučinsko raštą tik tam, kad duoti progą Kučinskui išsiplepėti ir prisipažinti prie kaltės. Tad kas tuomet save prisikalė prie gėdos stulpo?

Jis toliau tvirtina p. Vaidyla sakęs, jog per atvirutes užkvietė net 150 gerų sandariečių. Tai nesąmonė, kurią tik toks žmogus kaip Kučinskas gali sugalvoti. Sandaros valdyba nėra šaukusi panašių susirinkimų pastaruoju laiku. Ir aš sakau, kad T. Kučinskas per akis meluoja. Jeigu jis tokiu nenori pasilikti, jis turi įrodyti. Bet aš esu tikras, kad jis to padaryti negalės, nes "Sandaros" valdyba tokių atviručių nėra siuntinėjus.

Tad, p. Kučinskai, ar ne sarmata jums užsiiminėti tokiomis fabrikacijomis. Ir dar skaitaisi dideliu žmogumi, prakalbininku ir pan. Jeigu tiek teisybės būna ir jūsų prakalbose, kiek raštuose — apsaugok Viešpatie nuo tokių prolektorių!

— **M. Bieksha, Sekr.**

BE 100% WITH YOUR
10%
BUY WAR BONDS

Benešo Politika Link Sov. Rusijos

Neužilgo Gal. Pradės Valyti Stalino Čebatus

Kaip žinome, Čechoslovakų prezidentas Eduard Beneš neužilgo iškeliaus į Maskvą pasirašyti su Stalinu karinę sąjungą ir politinę sutartį. Sovietai pripažinsią senuosius rūbežius, o čechai užgirs tą sovietų sieną, kuri buvo iki birželio 22 d. 1941 metų, tai yra iki Hitlerio užpuolimo rusų.

Taigi Benešas bus pirmoji varna, kuri nutūpė į Kremliaus lizdą. Jis atsižadėjo Atlanto Čarterio, kurį pagamino prez. Rooseveltas ir premieras Churchill; jis pritarė Lenkijos padalinimui ir Baltijos kraštų užgrobimui. Žodžiu, čechai žiūri tik į savo kailį, o kas su kaimynais atsitiks — nesvarbu.

Toks jo pasielgimas įžeidžia anglus ir amerikiečius. Čechai buvo suradę šiltą prieglaudą Londone. Jie gavo nemažai finansinės paramos iš vakarų demokrtijų. Pagaliau, pačios Čechoslovakijos išliuosavimas bus atliktas anglų bei amerikiečių geležim ir krauju. Todėl nukrypti į sovietišką pusę ir atsižadėti tų tikslų, už kuriuos kariauja demokratijos — nėra gražu ir padoru.

Ne veltui anglai nenorėjo duoti Benešui orlaivio skristi į Maskvą. Orlaiviai šiais laikais negali būti vartojami sėjimui politinių intrigų. Bet kuomet rusai ėmė gvoltu šaukt, tai anglai turėjo nusileisti. Ir Benešas visgi pasieks Maskvą sutarčių pasirašymui, arba teisingiau sakant — nuvalyti Stalinui batus.

— **Alfa.**

Geriausios panamos skrybelės paeina ne iš Panamos, bet iš Ekvadoro.

1889 metais iš Lietuvos atvyko į Ameriką 6,858 žmonės; jų tarpe 5,291 vyrų ir 1,567 moterų.

PASKOLOS DAROMOS
ANT PIRMŲ MORGIČIŲ
GREITAI IR PIGIAI
MĖNESINIAIS
ATMOKĖJIMAIS
MUTUAL FEDERAL
Savings and Loan Association
OF CHICAGO
2202 W. Cermak Road
Telefonas
Canal 8887
Ben. J. KAZANAUSKAS
Sekretorius

Lietuva Turėsianti Buti Laisva ir Nepriklausoma

Waterburio lietuviai turėjo didelį pikniką, kuriame, apart vietos ir apielinkių kelių tukstančių dalyvavo ir kalbėjo keletas žymių amerikonų. Jų tarpe buvo kongresmonas Joseph Talbot. Jis savo kalbėje, apart kitko pasakė, kad jis dėsiąs pastangas, idant visos dabar pavergtos tautos, tame skaičiuje ir Lietuva, po šio karo atgautų savo laisvę ir nepriklausomybę.

Šį pikniką rengė apie trisdešims lietuviškų draugijų idant sukelti ganėtiną sumą pinigų nupirkimui Amerikos Raudonajam Kryžiui ambulanso.

Laike programo pirmininkovo vietinis veikėjas Dr. M. J. Colney.

LIETUVIŠKOS SPAUDOS RĖMĖJAI — BIZNIERIAI

Tel. YARds.
Aleksa Bakery
J. Aleksa, Sav.
3339 S. Morgan St.
Geriausios Lietuviškos Plikytos Ir Rupios Duonos Kepykla

Tel. LAFayette 3171
Peoples Furniture Co.
M. T. Kezas, Ved.
4179-83 Archer Ave.
Jus Galite Gauti Viską Kas Tik Rtikalinga del Namų—Rakandų

YARds 3599
Piwaronas Baking Co.
D. Pivarunas, Sav.
4622 S. Marshfield Ave.
Kepėjai "The Winner" Duonos Taip Pat Ruginės—Lietuviškos

Tel. VICtory 4226
Progress Furniture Co
J. A. Krukas Ved.
3222-24-26 S. Halsted St.
Rakandai, Pečiai, Radios, Vaikam Rakandai — Viskas Del Namų

YARds 5654
European Style Bakery
J. Bartash, Sav.
841 W. 33rd Street
Kepėjai Skanios Lietuviškos Juodos Duonos

Tel. SEEly 8760
Roosevelt Furnit. Co.
Jovaruškas ir Bertulis Sav.
2310 W. Roosevelt Rd.
Visokie Namams Reikmenys
— RAKANDAI —

HEALTHY FOOD
Restaurant
Joe. ir Julia Malonis Sav.
3206 S. Halsted St.
Lietuviški - Amerikoniški Valgiai
Mandagus Patarnavimas

Leonas Getautas
Muzikos Krautuvė
755 W. 32rd Street
Specialistas Įvairiausių Dailydystės Darbų

BOUlevard 9406
Frank Bastis
Savininkas
7-11 NATURAL TAVERN
ir ROSS HOTEL
711 W. 43rd St., Chicago

REPublic 7731
Z. S. Mickevice & Co.
Real Estate — Insurance
Commercial & Residencial Properties
2506 W. 59th St., Chicago

Ši Vieta Rezervuota
DEL???

Tel. Yards 4789
JOHN REKOSH
REAL ESTATE
AGENTAS
Reikalui Esant Kreipkitės
840 W. 33rd St., Chicago.

Nebus Niekur Taip Patogu Kaip Po Savo Stogu

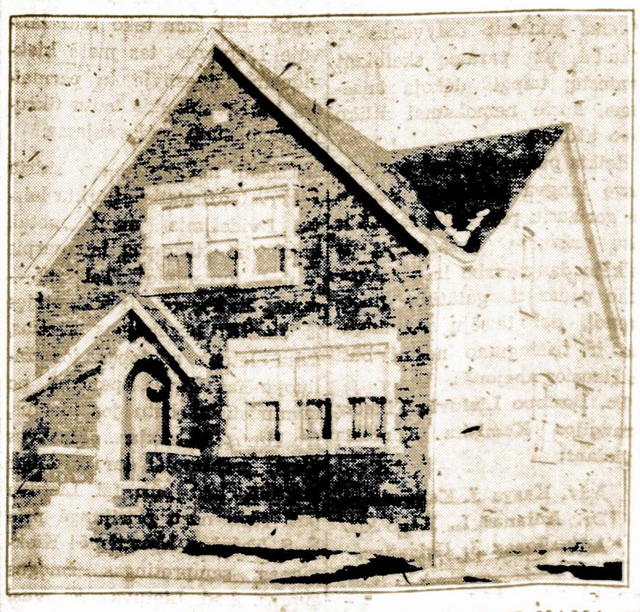

JEI TAMSTOS MANOTE STATYTI SAU NAMĄ PASIRINKTOJ APYLINKĖJ, TAI LEISKITE MAN SUTEIKTI JUMS KELETĄ PATARIMŲ IR PASIŪLĖMŲ.

DABAR YRA LAIKAS PRADĖTI DARBĄ IR ĮSIGYTI TOKĮ NAMĄ, APIE KURĮ JUS NUOLAT SVAJOJAT. ATVAŽIUOKIT PAS MANE Į OFISĄ IR AŠ JUMS PARODYSIU UŽBAIGTUS NAMUS, KURIE JUMS PATIKS IR BUS LABAI PRIEINAMI.

John Pakel
GENERAL BUILDING CONTRACTOR
6816 S. Western Ave. Tel. Grovehill 0306

Laisva Tribuna

Nors ir geriausioje dirvoje kartais išauga ir niekam netinkamų augmenų, kurių ne tik kad žmogus negali suvartoti, bet jie netinka nei pašarui. Tas pats yra visuomeniniame gyvenime. Dalis žmonių visuomet stengiasi atlikti ką nors gero ir naudingo ne tik sau, netik savo artimiems: draugams, kaimynams ir savo tautiečiams. Gi kita dalis, nors ir visai maža, niekad nieko neveikia, o tik visuomet ješko visokių priekabių prie kitų. O ypatingai kuomet kas nors svarbesnio ir didesnio veikiama tautos ar valstybės gerovei.

Lietuviai nuo to irgi nėra liuosi. Pas juos, kaip lygiai ir pas kitas tautas, tokio balasto niekuomet netrūko. Kuomet pereito karo metu mums teko darbuotis idant išgavus Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę, tas elementas organizuotai veikė prieš mūsų pastangas. Vienok mūsų pastangos realizavosi, o tie, ką stengėsi trukdyti mūsų darbą, pasiliko staugiančiais vilkais avies kailyje.

Dabar, Lietuvai atsidūrus 1914-1918 metų padėtyje, ir vėl Amerikos lietuviams subruzdus gelbėti Lietuvai ir lietuviams pasiliuosuoti iš po tų pačių oku pantų jungo, tie vilkai avies kailyje vėl pradėjo staugti, apsiputoję raudonomis putomis. Bet šiuom kartu prie raudonųjų išgamų prisidėjo ir taip vadinami "šimtaprocentiniai patrijotai". Tiesa, jų nėra daug; visus galima suskaityti ant pirštų. Jie nieko efektingo negali padaryti. Vienok smalos šiek tiek gali išvyrti. Ypatingai kuomet mums tenka kovoti su stipriais priešais, tai ir maža grupelė gali šiek tiek pakenkti.

Kas Juos Suvienijo?

Šiuos žodžius tenka rašyti jau Amerikos lietuvių konferencijos išvakarėse. Kaip žinome, ją šaukia Amerikos Lietuvių Taryba, kurią sudaro trijų Amerikos lietuvių organizuotų grupių ir dviejų susivienijimų atstoviai. Šiai konferencijai yra priešingi lietuviški rusofilai ir "šimtaprocentiniai patrijotai", susispietę prie "Dirvos" ir "Am. Lietuvio". Rodos, šios dvi grupės jokiu būdu nesuderinamos. Bet, tikėkit, ar ne, jos eina ranka rankon. Kodėl taip yra? Kai kas mano, kad tai atsitiko tik pripuolamai. Paviršutiniai žiūrint, gal taip ir atrodo. Bet pastudijavus giliau mes matome pamatinę priežastį.

Kaip žinome, lietuviai komunistai yra didžiausi diktatūrų garbintojai ir demokratijos nuo žmiausi priešai. O kokis skirtumas tarp komunistų ir "šimtaprocentinių"? Ar manot, kad pastarieji yra mažesnį garbintojai diktatūros ir niekintojai demokratijos? Nieko panašaus. Jie buvo didžiausi užtarėjai diktatūros Lietuvoje, Italijoje ir kitur. O neseniai vienas tų patriotų net per kelis "Amerikos Lietuvio" numerius visaip purvino demokratijos šalininkus. Ar tas nereiškia, kad jie yra priešdemokratinio nusistatymo? Net ir šiandiena, kuomet visų žmonių, jų tarpe ir Lietuvos žmonių, išsilaisvinimo iš diktatorių priepaudos viltys nukreiptos į demokratijas, tai tuom pačiu mūsų "patriotai" drįsta sėti neapykantą prieš demokratijas.

Kodėl "Šimtaprocentiniai" Priešingi Konferencijai?

Daugeliui Amerikos lietuvių nesuprantama kodel gi tautininkai yra priešingo, kad Amerikos lietuviai suvažiuotų ir aptartų savo šalies ir senos tėvynės reikalus. Skelbiama priežastis būk yra ta: — Kadangi suvažiavime dalyvauja ir socialistai, todėl jie ir negali dalyvauti. Sveikas protas diktuoja, kad geras patriotas dėtus, kad ir su kipšu, jeigu tas dirbtų lietuvių ir Lietuvos labui.

Taigi, jeigu mūsų "tautininkų" oželis yra didesnis už tautos ir valstybės reikalus, tai jie neverti ir vadintis tautininkais. Jie negali dalyvauti konferencijoj delto, kad joje dalyvauja socialistai, bet jie gali pūsti į tą pačią dūdą, į kurią pučia mūsų tautos priešai — komunistai. Taip gali elgtis tik šiaudiniai patriotai, kokiais, neabejojame, yra ir Karpiukai, Klingos ir jiems panašūs. Ožius varinėti tuomet, kai Lietuvos laisvė ir nepriklausomybė stovi ant svar styklių — arba-arba, netik yra kenksminga, bet ir neišmnitintinga. Todėl toks "tautininkų" pasielgimas juos pastatė vienoje eilėje su mūsų tautos priešais — komunistais.

Darbai Netsako Vardui

Prieš porą metų susikūrė taip vadinama "Lietuvai Vaduoti Sąjunga". Buvo manyta, kad ši organizacija, Lietuvos vadavimo reikale, sulošė labai svarbią rolę. Bet tos organizacijos priešakyje atsistojus "šimtaprocentiniams" tautininkams, jos augimui ir veikimui pastatytas taškas. Ir štai, kuomet Amerikos lietuviai suvažiuoja pasitarti Lietuvos vadavimo klausimu, tai Lietuvai Vaduoti Sąjungos vadai atsisako suvažiavime dalyvauti. Kitaip sakant Lietuvai Vaduoti Sąjunga atsisako Lietuvą vaduoti.

Na, ar reikia geresnių rekomendacijų, kuomi yra tie mūsų "šimtaprocentiniai patrijotai"?

— Lietuvis.

Paleckis ir Kompanija Neatstovauja Jokios Lietuvos

Bolševikiška spauda Amreikoj nuolat pasakoja apie kokią ten Tarybų Lietuvą ir net jos veikiančias dalis rytų fronte. Iš Maskvos prisiunčiami paveikslai su triukšmingais aprašymais naujų "didvyrių", su Paleckiu priešakyje, kurie siekia atyaduoti tėvų žemę, išliuosuoti Lietuvą iš nazių jungo ir pan.

Tikrenybėj, tokio dalyko kaip tarybų Lietuva visai nėra ir pagal staliniską galvojimą. Kai bolševikai pasigrobė Lietuvą, tai iš jos padarė paprastą sovietišką provinciją, kurią Maskva valdė kiečiau ir žiauriau negu caras. Visiems Lietuvos žmonėms buvo per gvoltą primesta sovietiška pilietybė, o bile kokios laisvės tapo išrautos su šaknimi. Taigi, tik pasityčiotojai galėjo sakyti, jog buvo toks dalykas kaip, kad ir tarybų Lietuva.

Dabartiniu laiku garsinami lietuviški kariniai daliniai rytų fronte irgi nieko bendro neturi su Lietuva. Visi ištremtieji į Sovietų Rusiją lietuviai tapo priskaityti ne prie Lietuvos piliečių, bet prie Rusijos ir tokius dabar ima į kariuomenę. Jie yra verčiami kovoti už sovietus, bet ne už Lietuvą.

Bolševikai veržiasi į Lietuvą ne tam, kad įsteigti kokią nors sistemą, kad ir "tarybinę". Jie nori tiesiai pavergti Lietuvos kraštą ir priverstinai surusinti arba išnaikinti žmones.

— Skiedra.

Apie—Ivairius Dalykus

Iš Kur Paeina Žodis "Bičiulystė"?

Tas žodis, kuris reiškia tą patį, ką ir draugiškumas turi gilią istorinę prasmę. Jis paeina nuo bitės, to gyvunėlio, kurs gamina medų. Bitės senovės lietuviams turėjo daug reikšmės ir buvo visų mėgiamos. Apie ją sakydavo, jog ji miršta, be nedvesia, kaip kiti gyvūnai. Bitės gamindavo medų, iš kurio buvo daromi gėrimai, o vaškas parduodamas.

Apie santykius tarpe žmonių sakydavo, jog jie yra "bičiuliški", tai yra turinti bitės vertę, kuomet tie santykai buvo geri ir artimi.

J. Peleckis Nežino "Tarybinės" Istorijos

Liepos 21 d. š. m. J. Paleckis kalbėdamas būrelyje savo pataikūnų Maskvoje, pareiškė: "Šiandiena sueina trys metai nuo įsteigimo Tarybų valdžios Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje."

Matyt, istorija visai susimaišė tavorščiaus Paleckio galvoje. Jis net nebeatsimena kada jam buvo paskirtas "didžiojo" komisaro titulas. Raudonoji armija atsikraustė Lietuvon ne liepos 21 dieną, bet birželio 15, 1940 metais. Rinkimai gi į taip vadinamą "liaudies seimą" buvo pravaryti liepos 14-15 dienose, tų pačių metų. Taigi J. Paleckis bandė atšvęsti ne to šventojo dieną.

Kunigaikščio Dvarų Valdytojai Tiek Turėdavo Sumokėti

Didieji Lietuvos kunigaikščiai XV ir XVI šimtmetyje turėjo daug dvarų, kuriuos jie išnuomuodavo. Surinkti pinigai eidavo ne vien į jo ar valstybės iždą, bet ir bažnyčios užlaikymui. Pv. sename įstatymų rinkinyje — Lietuvos Statute randame tokį raštą Medininkų (netoli Vilniaus) dvaro užvaizdai:

"Iš rugių ir visokių vasarojų, kurie bus pasėti tame dvare, pirmučiausiai atiduok dešimtinę (dešimtą dalį) bažnyčiai, taip pat atiduok ordinariją vergams visiems metams; kas atliks — dvi dalis mums, o trečią pasilik sau. Linus surinkti ir atiduoti vergams, kad suaustų audinių ir staltiesių kunigaikščiui.

"Jeigu aš būsiu Medininkuose, tai suteiksi mums arklių ir ratų kiek reikia. Jeigu tau palieptumem duoti arklus į Vilnių ar karan mumis vežti, tai turi tuojau išpildyti".

Kaip matome, ne kokie būdavo pyragai ir dvarų valdytojams. Jiems tekdavo mokėti aukštą nuomą. Už tai, jie kietai spausdavo baudžiauninkus, o da žnai apgaudavo ir patį kunigaikštį.

Amerikos Raudonąsis Kryžius Duoda Patarimus Kaip Išvengti Nelaimių

SAUGOKITĖS — SUMAŽINKITE NELAIMES

Šiuo metu, kada daugelis šeimininkių prezervuoja maistą namuose, Amerikos Raud. Kryžius įspėja jas apsisaugoti, kad išvengti nelaimių. Praeitais metais apie 30,000 asmenų mirė nuo nelaimių, kurios įvyko namuose, daugiau negu 6,000 mirė nuo apsideginimų ir eksplozijų.

Kad išvengti šių nelaimių Raud. Kryžius duoda šiuos patarimus:

Neleiskite mažų vaikų į virtuvę, kada tenai yra verdančių skysčių. Neleiskite jų prie karštų pečių arba bonkų.

Atsargiai kilnokite karštus indus, stipriai laikykite, kad neišpultų iš rankų.

Jeigu ant grindų yra išlietų skysčių, būtinai sušluostykit, kad nepaslystumet.

Kada parafinas tarpomas, atminkite, kad jis greitai užsidega, padėkite po indu esbestos dangti. Atminkite irgi kad eksplozija įvyks jeigu į karštą parafiną įpilsite vandens.

Kad ir nelaimė nemirtina, visvien galite būti sunkiai sužeisti. Dar prie to prisideda gydymo ir ligoninės išlaidos. Daug geriau pasisaugoti, kad išvengti nelaimių.

Apsisaugojimas nuo nelaimių priklauso nuo kelių faktorių. Vienas būtinas dalykas yra išvengimas padėties, kuri gali privesti prie sužeidimų arba mirties Gera sveikata ir tinkamas mokslas padės sumažinti nelaimes. Raud. Kryžiaus, kursai apima ne tik kaip išvengti nelaimių, bet ir namų slaugą, pirmą pagelbą mitybą, plaukymą ir kaip apsisaugoti vandenyje. Visa tai turi savo tikslą sumažinime nelaimių, palaikymą geros fizinės ir dvasinės sveikatos. Praeitais metais tūkstančiai amerikiečių baigė vieną arba kelis iš šių kursų.

Klasės lietuviams, čechoslovakams, ukrainiečiams, lenkams, japonams, amerikiečiams, rusams, italams, graikams, vokiečiams, taijams (Thailanders), jugoslavams, kiniečiams, vengrams, finams ir kitiems svetimų kilmių amerikiečiams buvo sudarytos per Raud. Kryžių Chicagoje, New Yorke, Pittsburghe, Brooklyne, Washingtone, Clevelande, San Francisco ir kitur.

Kai kur mokytojai moka vieną arba daugiau svetimų kalbų, kiti mokina per vertėjus. Quincy, Mass., grupė finų sekmingai baigė pirmosios pagelbos kursus su vertėjo pagelba, kaip ir grupė kiniečių Sacramento, Californijoj. Didžiuose miestuose kaip New Yorke, Chicagoje, Brooklyne ir pan, kur yra daug makančių svetimų kalbų, klasės dažnai laikomos svetimose kalbose.

Visos Raudonojo Kryžiaus įstaigos turi prityrusių mokytojų, kurie gali dėstyti šiuos dalykus. Klasės yra sudarytos tinkamais laikais. Jeigu užinteresuoti, užsirašykite prie Raudonojo Kryžiaus (Red Cross Chapter Headquarters).

Suv. Valstijų karo nuostoliai iki šios dienos užmuštais, sužeistais ir dingusiai siekia 103,-932 vyru.

To Honor Kumskis At Golf Day, Sunday September 12th

Al G. Kumskis, Southside District Representative for the Chicago Park District will be honored by his friends at a Lithuanian Victory Golf Day and Dinner at the Gleneables Country Club, Sunday, September 12, 1943.

Judge John T. Zuris of the Municipal Court is general chairman of the event and announces that the program will include a special demonstration of golf shots by leading golf professionals and an entertainment program during the dinner.

Committee of the day besides Judge John T. Zuris, chairman includse Lt. Wm. Balswick, Alex Alesauskas, Paul Šaltimieras, Dewey DeVries, R. A. Va-Salle, Anthony Kasper, Peter Wolf, Wm. Poppel, Frank Speecher, Al Vaitis, Anthony Dobbs, Frank Woidat, Chas Krischunas.

Pirkite kiek išgalit karo bonus!

Pres. F. D. Roosevelt's Quebec Address

"I am everlastingly angry at those who assert vociferously that the Four Freedoms and the Atlantic Charter are nonsense because they are unattainable. If those people had lived a century and a half ago they would have sneered and said that the Declaration of Independence was utter piffle. If they had lived nearly a thousand years ago they would have laughed uproariously at the idea of Magna Carta. And if they had lived several thousand years ago they would have derided Moses when he came from the mountains with the Ten Commandments... We concede that these great teachings are not perfectly lived up to today, but I would rather be a builder than a wrecker, hoping always that the structure of life is growing — not dying."

The Office of Price Admistration today announced ne values for both red and blue points all to be effective Sunday.

Phone Virginia 9493 Moterims Trečiadieni

SOUTH PAULINA

RUSSIAN TURKISH BATHS

ATLANKYKIT SVEIKATOS PIRTĮ

Naujai įrengtas rusiškas kambarys su akmenų krosnim. Kambarėliai dėl pagulėjimo. Kainos labai prieinamos

ELEKTRIKINIS GYDYMAS

Mineralinės, sulferinės vanio duoda didžiausią kraujo cirkuliaciją, kuomi galima išsigelbėti nuo visokių ligų.

1657 West 45th St. Kampas S. Paulina St.

A. F. CZESNA, Savininkas

MARGUTIS

"DIENŽODIS" LEIDŽIAMAS NUO 11 BALADŽIO, 1932

1450 Kil. — 12 METAI

WHFC

(1450 Kil.)

Sekmadieniais — 1 val. popiet.

Darbo Dienomis — 9:30 v. v.

PENKTADIENIAIS NUO

7 iki 8 val. vakare

AUDITORIUM RESTAURANT

3131 S. Halsted St.

LIETUVIŠKI ir AMERIKONIŠKI VALGIAI SU GERIAUSIU SKONIU.

MANDAGUS PATARNAVIMAS.

P. Balčiunas ir M. Kovarski, Sav.

NAMŲ STATYMO KONTRAKTORIUS

STATOM VISOKIOS RUŠIES NAMUS—

DIDELIUS IR MAŽUS.

Turime 18 Metų Patyrimą Namų Statymo Bizny.

Kreipkitės Prie Mūsų Del Apskaitliavimų ir Kitokių Informacijų.

B.R. PIETKIEWICZ & CO.

CONTRACTORS

REAL ESTATE

2555 W. 47th St.

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rušies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA.

Tel. Lafayette 2584.

PASKOLOS ANT PIRMŲ MORGIČIŲ

STATYBAI — REMONTAVIMUI ARBA REFINANSAVIMUI

...it will provide a debt-free home with our home-financing plan!

ant Lengvų Mėnesinių Išmokėjimų!

NAUDOKITE PROGĄ DABARTINĖMS ŽEMOMS NUOŠIMČIO RATOMS.

TAPKITE FINANSINIAI NEPRIKLAUSOMI!

TAUPYKITE mūsų įstaigoje. Jusų indėliai rupestingai globojami ir ligi $5,000.00 apdrausti per Federal Savings and Loan Insurance Corporation. Mokame 3%. Jusų pinigai išmokami ant pareikalavimo.

SENIAUSIA IR ŽYMIAUSIA LIETUVIŲ FINANSINĖ ĮSTAIGA

— 46 Metai Sekmingo Patarnavimo! —

KEISTUTO SAVINGS and LOAN ASSOCIATION

TEL. CALUMET 4118 Jos. M. Mozeris, Sec'y 3236 SO. HALSTED ST.

Leo Norkus, Jr.

AMBROSIA & NECTAR

Beer Distributor

GERKIT TIK GERĄ ALŲ, padarytą Chicagoj. Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, bet, prie to, išdirbėjai nusprendė padirbti dar geresnį alų, kurį užvardino—NECTAR. Šis Alus yra pagamintas iš importuotų pirmos rūšies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2259 W. Cermak Rd. Tel. Monroe 0808

Chicagoje

Birutė Kviečia Rėmėjus Ir Draugus į Savo Pikniką

Sekmadienyje, Rugsėjo-Aug. 12 dieną, punktualiai 2 val. po pietų Birutė kvieiča visus savo dabartinius ir buvusius narius, taip pat rėmėjus ir jų draugus susirinkti prie 71 gatvės ir California Ave., į Maquette Parką, kur visi maloniai praleisime laiką, pasikalbėsim apie savo reikalus ir atnaujinsim pažintį. Birutė buvo ir bus širdis mūsų kultūrinio gyvenimo. Taigi nėra nei reikalo minėti, kad kiekvieno yra priedermė ten būti.

Jeigu Lytų?

Jeigu būtų lietinga diena, tai visi suvažiuosim į geraĩ žinomą Sandaros svetainę prie 840 W. 33rd St. Kadangi dabar valgių negalima pagaminti, tai Birutė prašo, kad kiekvienas savo atsineštų; kartu visi sudėję, kaip didelė šeima, skaniai pavalgysim. Birutės pirmininkė p-lė Al. Gulbinaitė padarė vieną išimti "bačleriams", būtent juos pavalgydins. Taigi, nepamirškit visi atsilankyti pas Birutę!

Dar Žodis, Kitas Apie Buvusį Sandaros Pikniką

Jau buvome rašę apie pasisekusį Sandaros pikniką, kuris įvyko rugpiūčo 15 d. Willo-West darže. Tada buvo kalbėta tik apie paviršutinę nuotaiką. Prie pirmesnio aprašymo dabar galime pridėti, kad, suvedus atskaitas, pasirodė, jog piknikas pavyko gerai ir materialiai, palikdamas gražaus pelno mūsų tolimesnės akcijos plėtimui.

Šia proga turime pasakyti, kad prie pikniko gero pasisekimo daug prisidėjo ir kaikurių mūsų veikėjų nuoširdus pasidarbavimas, kaip tai: J. Vaišvilos, V. Jankausko, F. Platkausko, M. K. Šiliaus, L. Račkausko ir kitų. P-ni J. Gulbinienė ne tik svečius aptarnavo užkandžiais, bet dar paaukojo puikų sūrį, kuri p-ni Platkauskienė išleido ant laimėjimo, padarydama keletą dolerių pelno.

Taigi šia proga tariame širdingą ačiu visems, kurie kuom nors prisidėjo šio pikniko pasisekimo.

Prez. Rooseveltas ir premieras Churchill vėl konferuoja Washingtone. Spėjama, jog tuodu lyderiai dabar kalbasi daugiausiai politiniai reikalais.

Dr. Emily V. Krukas Grįžo Prie Savo Pareigų

Dr. Emily V. Krukas, kuri yra išrinkta darbuotis prie Illinois valstijos sveikatos departamento ir kuri praktikuoja mediciną savo ofise 4146 Archer Ave., su sveikatos ir valdžios reikalais, keliom savaitėm buvo apleidus Chicagą, kuomet jos pareigas ėjo kita jos draugė daktarė.

Dr. E. V. Krukas su padidinta energija ir praktika grįžo prie savo pareigų ir priiminės pacientus savo ofise reguliariu laiku: Pirmadienį, antradienį ir ketvirtadienį nuo 6-tos val. vakare iki 9-tos val. vakare, o penktadienį nuo 8:30 val. vakare iki 9:30 vakare. Šeštadienį nuo 6-tos val. vakare iki 9:30 val. vakare. Trečiadienį ir Nedėlioje pagal sutartį, pašaukiant telefonu Lafayette 3210 arba Kedzie 2868.

Žinoma, Dr. Krukas pacientai įdomavo ir gal dauguma turėjo rūpesčio del šio įvykio, bet Dr. Krukas sugrįžimas prie reguliarės praktikos bus gera žinia tiems, kuriuos šis reikalas paliečia.

J. A. Krukas Pasigavo Žuvies

P-nas J. A. Krukas, kuris buvo nuvykęs į Rhinelander, Wis. pasivežti žmonos, nenorėjo leisti laiką veltui ir rengėsi gerokai prisigaudyti žuvies. Tačiau šį kartą ne visai gerai pavyko. Sako, karo laiku ir žuvys išgudrėjo — nuėda sliekus, bet nesikabina ir tiek. Vienok atsirado ir keletas "kvailesnių", jų tarpe viena net trijų svarų, kurios neišvengė savo likimo.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas.

EXTRA! EXTRA!

Permanytas vardas ir adresas Lietuviškas Žydukas

REMKITE SENĄ LIETUVIŲ DRAUGĄ

N. KANTER, sav.

MONARCH LIQUOR

3529 So. Halsted St.

Phone YARds 6054

P-ni V. Šležienė Jau Sveiksta

Neseniai rimtai susirgo mūsų darbuotoja p-nia Vincenta Šležienė, 7118 S. Washtenaw Ave. ir turėjo pasiduoti sunkiai operacijai. Operacija gerai pavyko ir ligoni jau sveiksta, nors ir randasi ji dar Mhichael Reese ligoninėj.

Kaip jos šeima, taip ir mes linkime p-niai V. Šležienei kuogreičiausiai pasveikti ir sugrįžti į savo namus, kurie, beabejo, jai bus daug malonesni už ligoninę.

Pagerbs Al G. Kumskį Golfo Pramogoje

Vietos lietuviai demokratai nutarė pagerbti savo darbuotoją ir Chicagos Parkų distrikto reprezentantą Al. G. Kumskį Golfo pramogoje, sekmadieny, rugsėjo 12 dieną, Gleneagles Country Club.

Kadangi rengėjų priešakyje stovi teisėjas J. T. Zuris, tai netenka abejoti ir apie tos pragos pasisekimą. — **Rep.**

Smagus Delegatų Išleistuvių Vakarėlis

Pereitam sekmadienyje Sandaros svetainėje įvyko delegatų į Pittsburgho konferenciją išleistuvių vakarėlis, kuris buvo smagus ir gyvas. Jame dalyvavo keletas delegatų ir nemažas burys svečių.

Išviso iš Chicagos išvyko keletas desėtkų delegatų, kurie atstovaus įvairas draugijas, kuo pas kliubus, spaudą ir pan. Taip gi manoma, kad Chicaga viena konferencijai duos netoli tūkstančio dolerių aukų.

Neješkokit Teisingų Žmonių – Jie Patys Atsiras

Kitados Dayton, Ohio gyvavo Sandaros 34 kuopa. Bet užėjus depresijai ji likvidavosi. Kuopos ižde buvo apie 30 dolerių ir pingai buvo banke. Pagal Sandaros įstatymus, kuomet kuopa likviduojasi, jos visas turtas turi būt pervestas centrui. Kadangi pinigai buvo banke, tai kuopos nariai paprašė iš centro autorizacijos tuos pinigus išimti. Tokia autorizacija pasiųsta, bet jau buvo pervėlu — bankas užsidarė. Buvo manyta, jog viskas dingo. Dabar gavome tokio turinio laišką:

Gerb. Sandaros Administracija:

"Prieš kiek metų atgal San-34 kuopa buvo likviduota ir kuopos turtas buvo uždarytas banke, tad mes negalėjome jums likusį turtą — 30 dolerių pasiųsti. Bet dabar bankas išmokėjo likusius pinigus vardu L. N. League of America, tai aš jums prisiunčiu $30.60 čekį.

"Taipgi man "Sandara" buvo siunčiama per keletą metų, už kurią aš nesu mokėjęs, tai dabar prisiunčiu jums ir savo čekį sumoje $20.00 už mano prenumeratą.

Su pagarba,

Justinas Sakalas."

Jeigu šis nuotikis nėra geru įrodymu p. Justino Sakalo teisingumo, tai nežinau kas būtų geresniu įrodymu. Prie to mes nieko negalime pridėti, tik nuoširdžiai padėkoti už prisiųstus pinigus — abu čekius.

Sandaros Adm.

— Paukščiai vidutiniai gyvena apie 17 metų.

TRUMPOS ŽINIOS

— Pirmutinė krikščionių bažnyčia Klaipėdoje buvo įkurta 1251 metais.

Nebūk perdrąsus — akis išdegsi, nebūk perlėtas — dalies neteksi.

Šv. Petro Katedra Romoje užima 6 akerius žemės ir joje gali tilpti 54,000 žmonių.

Lietuvos himno autorius Dr. V. Kudirka gimė gruodžio 31 d. 1858 metais.

Vasario 11 d. 1277 metais, lietuviai sumušė totorius ties Vilkaviškiu.

Rusai skelbia iššūdę apie 35 tūkstančius vokiečių Togonrog kautynėse.

— Rusų kariuomenė Voronež fronte okupavo Sumy miestą, svarbų Ukrainos centrą apie 10 mylių į šianurvakarius nuo Kharkovo.

— Anglijos bomberiai sunaikino kanalo vartus Olandijoj. Per tą kanalą naziai veždavo visokius karui reikmenis.

— Amerikos Liberator bomberiai numetė daug sprogstančių bombų ant Mandalajaus geležinkelių.

— OPA paskelbė naujus kuponų skaičius kitoms mėsoms ir sviestui. 35 rūšių mėsų punktai bus sumažinti. Sviestas pakeliamas dar du punktus, iki 12 už svarą. 21 prezervuotų maistų kuponų vertė taipgi maino ma, kitos aukštyn, kito žemyn.

— Katalikų Babdarių Sąjnga rengia didelį ir gražų pikniką, savame ūkyje, Darbo Dienoje (Labor Day), Rugs. 6 d. Visi kviečiami atsilankyti.

Pirkite Karo Bonus ir Stampas.

Alijantai Pažadėjo Atkeršyti Naziams už Lenkų Žudymus

Londono. — Šiomis dienomis Londone tapo patyrta apie baisią padėtį Lenkijos žmonių. Naziai, esą, žūdo be jokio pasigailėjimo ir rimtos priežasties — ne desėtkais, bet šimtais ir tukstančiais. Tam tikros teritorijos visai ištuštėjo — vienus iššūdė, kitus išdeportavo į kitas vietas arba į koncentracijų stovyklas.

Anglai ir amerikiečiai, matydami tokį nežmonišką nazių elgėsį su lenkais, pagrąsino atkeršinti naziams už jų tokį barbarišką elgimąsį, kuomet ateis atsiskaitymo valanda.

Belgų Patriotai Gelbsti Žydams

Londonas. — Belgų žinių agentūra pranešė, kad belgai patriotai užtojo žydus ir jų daug atėmė iš vokiečių.

Naziai buvo surinkę apie 1,500 žydų ir sugrūdę į kiaulinius vagonus vežė į Lenkiją. Belgų patriotai, gerai apsiginklavę, užpuolė traukinį ir daug jų atėmė. Kuomet veik visi žydai išbėgiojo, vokiečiai pradėjo šaudyti į belgus ir 20 jų tapo nušauta ir apie 40 sužeista.

Pirkite Visi Karo Bonus!

DR. NORMANTAS YRA LABAI SLABNAS

Prieš porą savaičių Dr. A. J. Normantas vėl atsidūrė ligoninėj dar vienai operacijai. Tačiau iki dar nieko nedaryta, nes jis labai slabnas ir operacijos gal negalėtų atlaikyti.

Skaitykit "Sandarą"

Tel. LAFayette 7020

DR. S. NAIKELIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Rezidencija ir Ofisas
3417 S. Halsted Street
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4 ir 7 iki 9 vak.
Nedėliomis pagal Sutartį

Dr. Margeris
3325 S. Halsted St.
Valandos: nuo 10 r. iki 2 po pietų ir nuo 6 iki 8 vakaro.
Šventadieniais tik susitarus
Phone YARds 7299

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
Ofiso Tel. LAFayette 3210
Rez. Tel. LAFayette 0094
Jeigu Neatsiliepia — Šauk KEDzie 2868
VALANDOS:
Pirm., Antr. Ketvirt. 6—9 vakare
Penkt. ir Šešt. 8:30—9:30 vakare
Nedėliomis pagal Susitarimą

J. P. VARKALA
VALSTIJOS REGISTRUOTAS AUDITORIUS
Perkėlė Savo Raštinę į Brighton Parką
4148 Archer Avenue
PHONE VIRGINIA 2114
Su Income Taxų ir Kitokiais Reikalais Kreipkitės Viršminėtu Antrašu

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
— NARIAI —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

A. M. PHILLIPS
3307 So. Lituanica Ave. Phone Yards 4908

J. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Yards 0781-0782

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone CANAL 2515
SKYRIUS: 42-44 E. 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street SKYRIUS 710 W. 18th St.
VISI TELEFONAI: YARds 1419

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA ir J. EVANAUSKAS
3319 So. Lituanica Ave. Phone Yards 1138

LEONARD F. BUKAUSKAS
10821 S. Michigan Ave. Phone Pullman 9661

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
John F. Eudeikis
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOTUVIŲ ĮSTAIGA
AMBULANCE
DIENĄ IR NAKTĮ
Visi Tel. Yards 1741-1742
4605-07 So. Hermitage Ave.
4447 South Fairfield Ave.
Tel. LAFayette 0727
DYKAI Koplyčios visose Chicagos dalyse

Radio Programas nuo 8:00 iki 8:30 val. ketvirtadienio vakare iš stoties WGES (1390), su Povilu Šaltimieru.

Phone Calumet 7858
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

DR. KARL NURKAT
(NURKAITIS)
LIETUVIS DAKTARAS
Aptometristas
Pritaiko atsakomingai akinius už prieinamą kainą ir ant lengvų Išmokėjimų
3241 S. Halsted St.
PHONE CALUMET 4591
RAKANDŲ KRAUTUVĖ

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Tel. YARds 1829
Pritaiko Akinius.
Kreivas Akis Ištaiso
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
3401 SO. HALSTED ST.
kampas 34th St.
Valandos nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėlioj pagal sutartį.

ADVOKATAI

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakarais: Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

LIETUVIAI DAKTARAI
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Tel. YARds 3146
VALANDOS: Nuo 11 iki 12, 2 iki 4 ir 7 iki 9
Pirmadieniai: 2 iki 4 ir 7 iki 9
Šventadieniai: 11 iki 12
Dr. V. A. Šimkus
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
ir Akinius Pritaiko
744 W. 35th Street

Dr. J. J. Simkus
DENTIST
1821 So. Halsted Street
Canal 0257
Tues., Thurs., Fri.
6322 So. Western Ave.
Mon., Wed., Sat.
Hemlock 6117
CHICAGO, ILL.

Tel. Pullman 1193 ir 8277
I. E. MAKARAS M. D.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Ofiso Tel. Victory 3587
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 dieną ir — 7 iki 9 vak
Išskyrus Antr.nio ir Ketvirt. vak
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Šešt. 3 iki 9 vak

Tel. Canal 0257
Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Residencija:
5646 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6456

Phone REPublic 2266
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2420 W. Marquette Rd.
Arti Western Ave.

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. Californija Ave.
Telefonas Republic 7869

YARds 4787
DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICtory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

YARds 2246
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Phone YARds 5921
Rez. Tel. KENwood 5107
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8 00
Nedėldieniais pagal sutartį.

Phone HEMlock 2061
DR. JOSEPH KELLA
DENTISTAS
6558 S. Western Ave.
VALANDOS:
Nuo 9 ryto iki 8 vakare
Nedėliomis pagal Sutartį